Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

Nr. 5. Wilno, 1 Maja 1936 r. Rok XIII.

Pierwsza rocznica zgonu Marszałka Piłsudskiego

ODEZWA NACZELNEGO KOMITETU

Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego wydał następującą odezwę do społeczeństwa:

— Obywatele!

Pierwsza rocznica zgonu Wielkiego Wodza Narodu, Marszałka Józefa Piłsudskiego, będzie dniem szczególnie bolesnym dla całej Polski. Lecz naród bohaterski a spartański nie ulegnie grozie śmierci, lecz uczci wspaniałość żywota, przeciętego przez nią przed rokiem w historycznych murach Belwederu. 12-go maja zjednoczy nas powszechny hołd zbiorowy dla Tego, za którego sprawą naród odrodził się z ducha, odzyskał Wolność, moc polityczną i zdolność czynu, odnowił tradycję swej świetności i źródła potęgi. Rozlegnie się po ziemiach polskich głośny alarm werbli, głoszących żałobę, lecz budzących do czynu. Rozkołyszą się serca dzwonów, by spiżowym chórem sławić Wielkość i Wzniosłość Ducha, nieśmiertelność Sławy, wiekopomną trwałość Czynów, niezniszczalne prawa Wielkości i trwałość Imienia, co przez zasługi stało się drugiem imieniem Ojczyzny.

W dniu tym nie porzucimy pracy. Tego, który w najcięższym mozole służby trwał do ostatka, nie czci się świętowaniem. Odejdziemy tylko od warsztatów na tę konieczną chwilę, by zgodnie z pradawnym zwyczajem w naszej Ojczyźnie pochylić czoła u stóp oltarzy, przed któremi odprawiane będą modły żałobne. Władze Rzeczypospolitej i samorządu, wojsko, organizacje kombatanckie, zrzeszenia społeczne i kierownicy szkół w porozumieniu z władzami kościelnemi nadadzą tej ceremonji żałobnej charakter aktu uroczystego. Wszędzie, gdzie to będzie możliwe, po uroczystości kościelnej nastąpi defilada wojska i organizacji pod rytm werbla. Muzyka w dniu tym odezwie się poraz pierwszy na zakończenie porannych uroczystości i tylko dźwiękami Hymnu Narodowego. Poczem — w całym kraju prócz Wilna — życie powraca do łożyska normalnego, oczekując na sygnał, wzywający z cmentarza na Rossie do uczczenia momentu składania serca Marszałka na wieczny spoczynek chwilą powszechnego skupienia myśli przez cały Naród.

Pora zmierzchu i wieczoru wykorzystana zostanie przez powołane do zorganizowania obchodu 12-go maja komitety lokalne w całym kraju dla urządzenia uroczystych akademij żałobnych. Na akademjach tych przemawiać będzie do obywateli sam Marszałek i tylko Marszałek. W przybranych kirem salach odczytywane będą pisma Józefa Piłsudskiego w wyborze, którego dostarczy Naczelny Komitet. Gdzie to będzie możliwe, uzupełni je muzyka wielkiego repertuaru utworów żałobnych.

Dostojnej ciszy wieczoru dnia tego nie zakłóci nigdzie skoczna muzyka, zamknięte będą przedsiębiorstwa rozrywkowe.

O godzinie 8 m. 45 przed rokiem oddał Bogu ducha największy Polak na przestrzeni naszych dziejów. O tej godzinie w pierwszą rocznicę zgonu Józefa Piłsudskiego, dusza polska nie zniosłaby pustej wesołości. O tej godzinie wszystkie serca wypełni troska o Ojczyznę i ślubowanie wierności nakazom Józefa Piłsudskiego, mówiącym o obywatelskiej służbie — by chwała Jego imienia i moc Rzeczypospolitej trwały i rosły po wsze czasy.

Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Warszawa na Zamku Królewskim.

T R E Ś Ć

52

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 24 kwietnia 1935 r. Nr. O-12159/36.

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów i Kierowników wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie uroczystości żałobnych w dniu 12 maja 1936 r.

W głównych uroczystościach żałobnych, które odbędą się w Wilnie w dniu 12 maja, w rocznicę śmierci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, w związku z przeniesieniem Jego Serca z kościoła Ostrobramskiego do mauzoleum na cmentarzu Rossa, mogą poszczególne szkoły w Okręgu wziąć udział jedynie przez wysłanie delegacyj, złożonych z 3—4 uczniów (nic) pod opieką osoby z pośród grona nauczycielskiego.

Przybywające do Wilna delegacje młodzieży wezmą ze sobą przybrane krepą sztandary szkolne, a wszyscy uczestnicy delegacyj przywdzieją na lewe ramię opaski żałobne.

W dniu 12 maja młodzież szkolna weźmie udział w nabożeństwach żałobnych, organizowanych w ramach ogólnych uroczystości żałobnych, a tam, gdzie takich nabożeństw nie będzie, w szkolnych nabożeństwach żałobnych.

Po nabożeństwach należy zorganizować we wszystkich szkołach specjalne akademje żałobne, których program winien obejmować jedynie odśpiewanie (bez muzyki) Hymnu Narodowego i Marsza I Brygady i odczytanie wyjątków z pism, mów i rozkazów Marszałka Piłsudskiego, wybranych przez dyrekcje, względnie kierownictwa szkół. O godzinie 13-ej, w której odbędzie się złożenie Serca Marszałka do mauzoleum, nastąpi powszechna trzyminutowa cisza.

W szkołach, w których młodzież spowodu odległości od świątyni nie będzie mogła uczestniczyć w nabożeństwie żałobnem, ani w uroczystości ogólnej, należy w ramach normalnej pracy szkolnej urządzić szkolną uroczystość żałobną według podanego wyżej programu.

W dniu 12 maja na wszystkich budynkach szkolnych należy wywiesić czarne flagi, a tam, gdzie to okaże się niemożliwe, flagi państwowe, opuszczone do połowy masztu i okryte żałobą.

Kurator Okręgu Szkolnego:

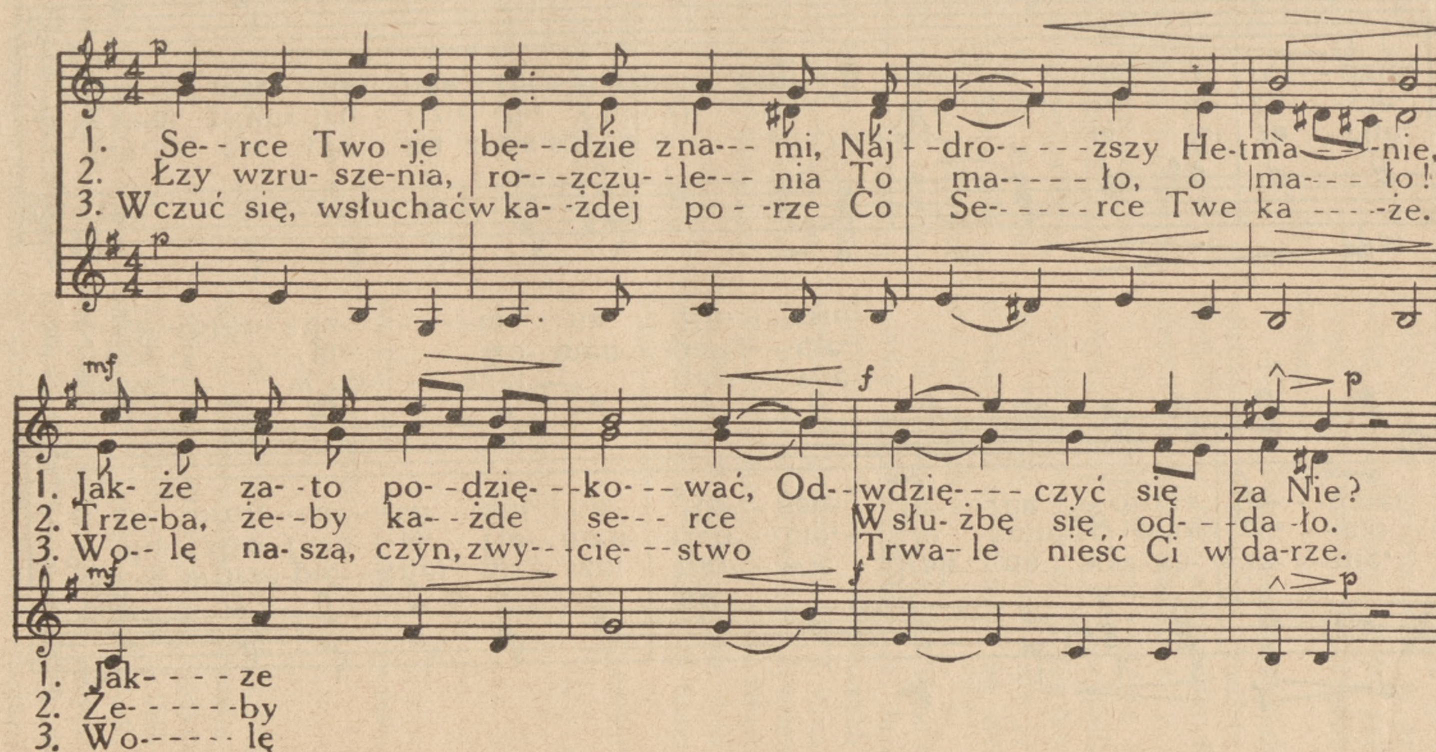
(—) *K. Szelągowski.*

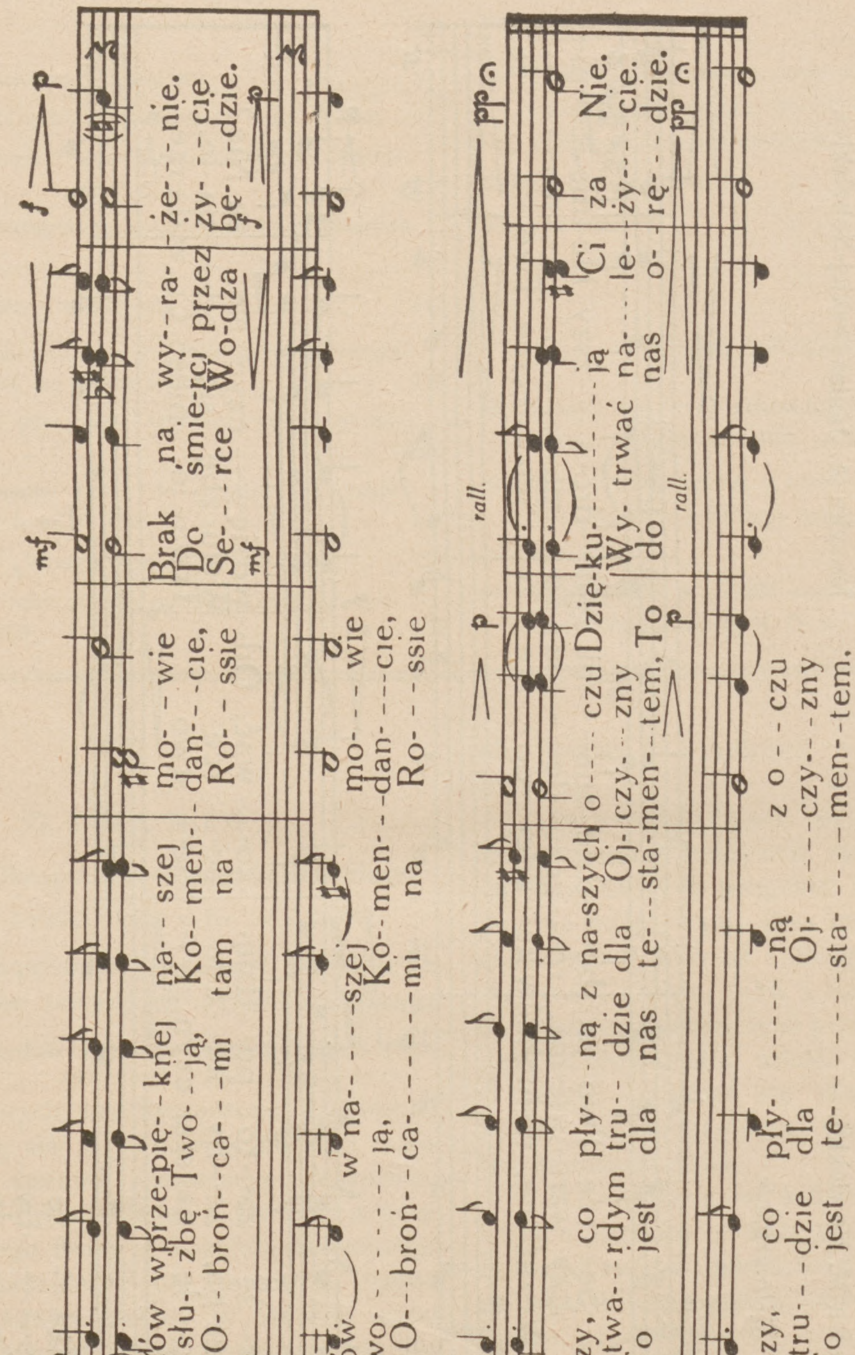
53

Pieśń na cześć Serca Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Słowa M. Nowickiej. Muzyka A. Janiszewskiej-Nebelskiej.

Uroczyście.

1. Słów w przepię-knej na-szej mo-wie Brak na wy-ra-że-nie.
2. W słu-żbę Two-ją, Ko-men-dan-cie, Do śmie-rci przez ży-cie.
3. Z O-bro-ńca-mi tam na Ro-ssie Se-rce Wo-dza bę-dzie.
1. Słów w na-szej mo-wie
2. Two-ją, Ko-men-dan-cie,
3. Z O-bro-ńca-mi na Ro-ssie
1. Łzy, co pły-ną z na-szych o-czu Dzię-ku-ją Ci za Nie.
2. W twa-rdym tru-dzie dla Oj-czy-zny Wy-trwać na-le-ży-cie.
3. To jest dla nas te-sta-men-tem, To do nas o-rę-dzie.
1. Łzy, co pły-ną z o-czu
2. tru-dzie dla Oj-czy-zny
3. To jest te-sta-men-tem.
mf
f
p
pp
rall.

54

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

W Warszawie, dn. 31 marca 1936 r.

Nr. BP—34017/34.

Diety dla nauczycieli niższych szkół zawodowych i rolniczych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że dyrektorom, kierownikom i nauczycielom niższych szkół zawodowych i rolniczych przysługują diety, przewidziane w § 4 pkt. 3 lit. f i g rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 28.III. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 320), ponieważ przepisy pod lit. f odnoszą się bez zastrzeżeń do szkół zawodowych i rolniczych wszystkich typów, a więc w tej liczbie i niższych. Za taką interpretacją przemawia powołanie w tym przepisie stanowiska kierownika, które przewidziane jest wyłącznie w szkołach niższych.

Dyrektor Biura Personalnego:
(—) *W. Przybyłowicz.*

55

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa, dnia 10 marca 1936 r.
Nr. I R—1409/36.

Ulgi w opłatach szkolnych.

Ministerstwo wyjaśnia, że dzieci czynnych funkcjonarjuszów Lasów Państwowych mają prawo korzystania z ulg, przewidzianych dla dzieci czynnych funkcjonarjuszów i wojskowych zawodowych, ponieważ ani przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 661), ani przepisy art. 1 i art. 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) i rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 20 stycznia 1934 r. (Dr. U. R. P. Nr. 8, poz. 67) nie uprawniają do wniosku, jakoby Lasy Państwowe były odrębnem przedsiębiorstwem państwowem w prawnem tego słowa znaczeniu, a nie tylko gałęzią administracji państwowej, wyodrębnioną gospodarczo.

W tym stanie rzeczy zmiany żadnej nie wprowadza preliminarz budżetowy na rok 1936/37, gdzie lasy państwowe figurują jako przedsiębiorstwo państwowe.

Systematyka preliminarza budżetowego podyktowana jest w tym wypadku przedewszystkiem względami gospodarczemi i nie może wpłynąć na ocenę stanu prawnego, wynikającego z cytowanych na wstępie przepisów prawnyeh.

Z wymienionych przepisów prawnych wynika niedwuznacznie, że funkcjonarjusze administracji lasów państwowych są funkcjonarjuszami państwowemi w rozumieniu ustawy o państwowej służbie cywilnej (por. nadto rozp. Rady Ministrów z dn. 20 stycznia 1934 r. poz. 66 Dz. U. R. P.) i rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Nowak.*

56

MINISTERSTWO SKARBU Warszawa, 18. III. 1936 r.
L. D. II. 6203/1/36.

W myśl art. 6 ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o upoważnieniu Ministra Skarbu do wypuszczenia wewnętrznej pożyczki inwestycyjnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 z 1935 r., poz. 122) obligacje 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej mają wszelkie prawa papierów pupilarnych i — między innemi—mogą być używane do składania na kaucje cywilne i wojskowe.

W związku z powyższem Ministerstwo Skarbu komunikuje, że obligacje wymienionej pożyczki mogą być bez żadnych ograniczeń przyjmowane przez władze i urzędy państwowe, jako wadja przy przetargach oraz jako kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpie-

czenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych. Wartość depozytową (kaucyjną i wadjalną) rzeczonych obligacyj ustala się niniejszem na złotych 65 za 100 złotych wartości imiennej.

(—) *Minkowski*

Zastępca Dyrektora Departamentu.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Warszawa, dn. 27 marca 1936 r.
Nr. I. R-2665/36

Powyższy odpis pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 18 marca 1936 r. Nr. D. II. 6203/1/36 w sprawie przyjmowania obligacyj 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej na wadja i kaucje Ministerstwo podaje do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału:

(—) *A. Nowak.*

57

ZARZĄDZENIE
Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 17 kwietnia 1936 r. Nr. I. 1016/36.

w sprawie kwalifikacyj zawodowych wychowawczyń przedszkoli..

W związku z zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 lutego 1936 r. w sprawie kwalifikacyj zawodowych wychowawczyń przedszkoli (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 12), podanem w Dzien. Urz. K. O. S. Wil. Nr. 4, poz. 42, wyjaśniam na podstawie okólnika Nr. 30 Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 7 kwietnia 1936 r. (II. P. 1921/36, co następuje:

1) Osoby mające świadectwa ukończenia państwowego lub prywatnego z prawami szkół państwowych seminarjum ochroniarskiego lub świadectwa egzaminu końcowego złożonego przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy seminarjum ochroniarskiem mają kwalifikacje zawodowe wychowawczyń przedszkoli z mocy art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej—bez wnoszenia podań.

2) Ponieważ przyznanie po raz pierwszy formalnych praw państwowych seminarjów ochroniarskich niektórym prywatnym seminarjom ochroniarskim ogłoszono dopiero na rok szk. 1927/28 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1927 Nr. 12, poz. 211), osoby, które mają świadectwa ukończenia prywatnych zakładów dla wychowawczyń przedszkoli i ochronek (seminarja ochroniarskie, kursy freblowskie i t. p.) przed początkiem roku szkolnego 1927/28, mogą na tej podstawie zostać uznane za posiadające kwalifikacje zawodowe wychowawczyń przedszkoli, o ile wniosą przez Inspektora i Kuratorjum odpowiednio udokumentowane podanie do Ministerstwa W. R. i O. P. w tej sprawie.

Podania te należy jak najrychlej kierować do Ministerstwa, by—w razie odmownego załatwienia—osoby te mogły jeszcze do końca roku kalendarzowego 1936 przystąpić do przepisanego egzaminu specjalnego.

Podkreśla się jednak, że wnoszenie podań przez osoby, które po roku szkol. 1926/27 ukończyły prywatne zakłady dla wychowawczyń przedszkoli lub ochronek: (Seminarja ochroniarskie, kursy freblowskie i t. p.) bez praw szkół państwowych—j e s t b e z c e l o w e, osoby te bowiem podpadają pod postanowienia art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o kwalifikacjach zawodowych wychowawczyń przedszkoli (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz 645) i m o g ą u z y s k a ć k w a l i f i k a c j e t y l k o p r z e z z d a n i e e g z a m i n u.

3) Zwraca się uwagę na „Rady i wskazówki dla wychowawczyń w przedszkolach (ochronkach)" zawarte w zeszycie 2 (8) „Poradnika w sprawach nauczania i wychowania oraz administracji w szkołach ogólnokształcących" (Warszawa 1933, skład główny: Nasza Księgarnia, Warszawa, ul. Świętokrzyska 18, tel. 598-18) oraz na wytyczne programu egzaminu, opracowane przez Towarzystwo Wychowania Przedszkolnego, ogłoszone w Nr. 2 z r. 1936 dwumiesięcznika „Wychowanie Przedszkolne", Warszawa, Aleja 3-go Maja 16/6 tel. 251-81, — jako pomoc dla kandydatek do egzaminu specjalnego.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

58

ZARZĄDZENIE

z dnia 14 kwietnia 1936 r. Nr. I-10309/36

w sprawie terminu zapisów dzieci do publicznych szkół powszechnych na rok 1936/37.

Na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30. V. 1932 r. o częściowem wykonaniu ustawy z 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 51, poz. 485 Dz. Urz. K. O. S. W. Nr. 9 p. 99) ustalam termin zapisów dzieci do publicznych szkół powszechnych na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego na r. 1936/37 — w czasie od 21 do 24 maja 1936 r. włącznie.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

59

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 17 kwietnia 1936 r. Nr. OP.-11077/36.

do P.P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj, Kierownictw szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i rolniczych w Okręgu

w sprawie organizacji „Wiosennych Świąt Młodzieży".

W związku z zamierzoną w bieżącym roku akcją „Wiosennych Świąt Młodzieży" proszę Panów Inspektorów w porozumieniu z Przewodniczącymi Powiatowych Komisyj Oświaty Pozaszkolnej o spowodowanie powołania Powiatowych i Gminnych Komitetów tych uroczystości.

W uroczystościach może wziąć udział młodzież szkolna z miejscowości gminnej i starszych oddziałów szkół sąsiednich. Byłoby rzeczą pożądaną, aby przybyły delegacje młodzieży ze wszystkich szkół z terenu gminy i w tym celu należałoby zapewnić podwody, przestrzegając jednocześnie nieprzemęczenia młodzieży. Pożądanem byłoby zorganizowanie wyżywienia.

Młodzież szkolna może wziąć udział w realizowaniu programu uroczystości: jako chór, jako zespół, który wykona inscenizację, lub tańce ludowe.

W sprawie ustalenia udziału młodzieży szkolnej, Kierownictwa i Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i rolniczych winny zgłosić zespoły szkolne Panom Inspektorom Szkolnym.

Udział nauczycielstwa zrzeszonego w Z. N. P. został określony w instrukcji. Ogniwa organizacyjne Z. N. P. w terenie otrzymają w tej sprawie okólnik od Zarządu Okręgu Z. N. P. w Wilnie.

Instruktorzy O. P. zajmą się z ramienia Powiatowych Komitetów stroną organizacyjną i techniczną całości akcji w powiecie.

Sprawozdanie z przebiegu uroczystości prześlą Panowie Inspektorowie łącznie ze sprawozdaniem rocznem w zakresie całości pracy oświatowej pozaszkolnej w/g schematu nadesłanego przez Kuratorjum.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

INSTRUKCJA

w sprawie „Wiosennych Świąt Młodzieży" w roku 1936.

Od szeregu lat na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego w okresie wiosny są organizowane „Wiosenne Święta Młodzieży Szkolnej i Pozaszkolnej" dla propagandy pieśni, widowisk i sprawności fizycznej, dla stwierdzenia poziomu pracy w tym zakresie, wreszcie celem dania młodzieży szkolnej, pozaszkolnej i ludności przeżyć o wartości kulturalnej.

W roku 1935 Wiosenne Święta Młodzieży zostały odwołane spowodu Żałoby Narodowej.

Uroczystości te początkowo miały charakter świąt powiatowych, potem gminnych i rejonowych. Okazało się jednak, że uroczystości powiatowe i rejonowe są zbyt kosz-

towne, organizacyjnie trudne i nie dają możności wzięcia udziału większej ilości ludności wiejskiej. Narazie święta młodzieży w ramach organizacji gminnej zyskały największe wzięcie. Powyższe uwagi winny być wytycznemi przy organizowaniu „Świąt” tegorocznych, miarodajnemi powinny być jednak warunki lokalne. Jeśli te warunki szczególnie nie sprzyjają zorganizowaniu uroczystości, należy raczej z niej zrezygnować, niż stwarzać dla niej warunki sztuczne.

Na program „Wiosennych Świąt Młodzieży Szkolnej i Pozaszkolnej“, prócz części kulturalno-artystycznej, mogą się też składać i inne produkcje, n. p. z działu W. F. i P. W, straży pożarnych i t. p.

Najpraktyczniejsze ujęcie porządku dnia byłoby następujące:

1) o godz. 7—zawody o P. O. S. i O. S,

2) „ 11—nabożeństwo,

3) „ 13—część kulturalno - artystyczna,

4) „ 16—zawody sportowe i straży pożarnych,

5) godz. 19—zabawa ludowa.

Powyższy program może ulec zmianie zależnie od lokalnych warunków.

Na program części kulturalno-artystycznej złożą się:

1) śpiew,

2) inscenizacje,

3) tańce ludowe.

Do p. 1 W żadnym wypadku występy chórów i orkiestr nie powinny mieć charakteru zawodów czy konkursów, lecz będą one tylko sprawdzianem plonu pracy całorocznej.

Na plan pierwszy wysuwa się wspólny śpiew wszystkich chórów w jednej zespolonej gromadzie.

W tym roku zaleca się dla chóru zespolonego następujący repertuar:

1) Hymn Państwowy.

2) Pierwsza Brygada (jedno lub 3 i 4 głosowo, dodatek do „Śpiewu w szkole”—układ K. Sikorskiego.)

3) Marszałku—muz. Mayznera (jedno, lub 3 gł.—dodatek do „Śpiewu w szkole”).

4) Serce Marszałka Piłsudskiego—muz. Janiszewskiej—Nebelskiej (dod. do „Spraw Nauczycielskich”).

5) Za naszym Wodzem—muz. Wallek—Walewskiego (śpiewnik „16 pieśni”).

6) Bałtyk — muz. Nowowiejskiego (śpiewnik—„Polska Zjednoczona“).

7) Wilja—pieśń wileńska (śpiewnik „16 pieśni”).

8) Przybyli ułani pod okienko — pieśń legjonowa.

9) Rozkwitały pąki białych róż—pieśń legjonowa.

10) Niesiemy plon—pieśń ludowa (śpiewnik—„16 pieśni”).

Odśpiewanie tego repertuaru przez chóry zespolone może być uzupełnione przez towarzyszenie orkiestr miejscowych.

Jeśliby na terenie gminy był jeden lub więcej chórów wielogłosowych (szkolnych lub pozaszkolnych), stojących na niezłym poziomie, — chóry te winny wystąpić indywidualnie, poza ich udziałem w chórze zespolonym. Odnosi się to również i do orkiestr (ludowa orkiestra na Wileńszczyźnie składa się ze skrzypiec, klarnetu, cymbałów i basetli).

Do p. 2. Zespoły młodzieży szkolnej i pozaszkolnej mogą wykonać szereg inscenizacyj, mogą niemi być zarówno recytacje zbiorowo—inscenizowane, jak również inscenizowane pieśni. Zaleca się w tym roku inscenizację widowiska „Kupała” (sobótki) i wileńskich pieśni ludowych (wydawnictwo Wileńskiego Związku Teatrów i Chórów Ludowych w Wilnie, Wolana 10).

Do p. 3. W programie należy uwzględnić tańce ludowe, zarówno wileńskie „lawonicha”, „taukaczyki,” „kaczan”, „suktinis”, „miacielica”, jak i innych regjonów:—oberek, krakowiak i inne. Byłoby rzeczą pożądaną,

by tańce ludowe były tańczone przez młodzież w strojach ludowych.

Dla powyższych celów Powiatowe i Gminne Komisje Oświaty Pozaszkolnej winny niezwłocznie powołać Komitety powiatowe i gminne „Wiosennych Świąt Młodzieży", Komitety winny się składać z przedstawicieli organizacyj i instytucyj, biorących w uroczystości udział, jak i z osób, które w pracy wezmą udział czynny. Nauczycielstwo, które niejednokrotnie wykonuje większość prac, związanych z uroczystościami, winno być odpowiednio reprezentowane.

Sprawę udziału Nauczycielstwa w „Wiosennych Świętach Młodzieży" Kuratorjum uzgodniło z Zarządem Okręgu Z. N. P. w Wilnie. W myśl tego porozumienia przedstawiciele Oddziałów Powiatowych i Ognisk Z. N. P. w Okręgu wejdą do Powiatowych i Gminnych Komitetów „Świąt", Nauczycielstwo zaś związkowe weźmie czynny udział w pracach nad przygotowaniem „Świąt" w terenie.

Powiatowe i Gminne Komitety ujmą całość prac związanych ze stroną organizacyjną i techniczną „Świąt".

Do zadań Komitetów Powiatowych należy:

1) powołanie Komitetów gminnych,

2) rozesłanie im instrukcji Kuratorjum,

3) udzielanie pomocy instrukcyjnej w terenie i w zaopatrzeniu odpowiedniemi materjałami do pracy zespołów,

4) ustalenie terminów poszczególnych „Świąt" gminnych na podstawie zgłoszeń z terenu,

5) wzięcie udziału w poszczególnych „Świętach" gminnych.

Do zadań Komitetów Gminnych należy:

1) zebranie z terenu gminy zgłoszeń zespołów, pragnących wziąć udział w „Święcie",

2) opracowanie programu „Święta" gminnego,

3) ustalenie terminu Święta i podanie tego terminu wraz z programem Komitetowi powiatowemu,

4) ustalenie Kierownictwa „Święta".

5) podanie ustalonego programu, terminu i szczegółów organizacyjnych zespołom w terenie, mającym wziąć udział w „Święcie".

Pomoce do organizowania „Świąt":

1. Śpiewniki:

a) Śpiewnik Strzelecki Szkoły Junaka (W-wa, Główna Księgarnia Wojskowa).

b) Polska Zjednoczona—Nowowiejskiego (Księgarnia Ś-go Wojciecha).

c) Pieśni Ludowe Ziemi Wileńskiej i Nowogródzkiej (Wileński Związek Teatrów i Chórów w Wilnie, Wolana 10).

d) 16 pieśni.

2. Inscenizacje:

a) Teatr z pieśni—Solarzowa,

b) Inscenizowane pieśni ludowe — Turowiczówna Jadwiga,

c) „Teatr ludowy"—miesięcznik, Nr. Nr. bieżące oraz roczniki 1933, 34, 35,

d) Czasopismo „Nasza Wieś" — numery bieżące z roku 1936 i rocznik 1935.

Pożądane są inscenizacje pieśni, obrzędów i t. p. w/g pomysłowości własnej.

60

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 15 kwietnia 1936 r. Nr. II—10518/36.

w sprawie organizacji roku szkolnego w szkolnictwie ogólnokształcącem.

W związku z organizacją roku szkolnego 1936/37 w szkolnictwie ogólnokształcącem zarządzam na podstawie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 kwietnia 1936 r. Nr. 32 (II S—1861/36) co następuje:

I. SZKOLNICTWO ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE.

A. Szkoły państwowe.

I. Gimnazja ogólnokształcące.

1. Przy przyjmowaniu kandydatów w poczet uczniów gimnazjum obowiązuje Instrukcja tymczasowa w sprawie egzaminów wstępnych do gimnazjum z dnia 11 kwietnia 1936 r.

2. Celem umożliwienia ukończenia studjów uczniom obecnej klasy VI dawnego ustroju, którzy nie otrzymają promocji do klasy VII, będzie zorganizowany przy końcu roku szkolnego 1936/37 specjalny egzamin, którego zdanie będzie uznane za równoznaczne z ukończeniem 4-letniego gimnazjum nowege ustroju.

Sposób zorganizowania tego egzaminu oraz zakres wymagań będzie podany do wiadomości osobnem zarządzeniem.

Uczniowe klas VI-ych, którzy przy końcu bieżącego roku szkolnego nie uzyskają promocji do klasy VII-ej, będą mogli przygotować się do tego egzaminu bądź przez naukę domową bądź też przez specjalnie dla nich zorganizowaną naukę szkolną w zakładach prywatnych. Dyrekcje prześlą do dnia 20 czerwca r. b. dane co do liczby uczniów niepromowanych, zaś Dyrekcje gimnazjów prywatnych oprócz tego wnioski co do zorganizowania odpowiednich klas szóstych.

Ilość wydanych pozwoleń na uruchomienie tych klas będzie dostosowana do liczby chcących do nich uczęszczać uczniów, tak, aby zbyt małe liczby uczniów w poszczególnych klasach nie powodowały zbyt wysokiej kalkulacji opłat za naukę. Nad uczniami, którzy nie będą mogli skorzystać ze specjalnie zorganizowanej nauki szkolnej, winny szkoły do których ci uczniowie uczęszczali w klasie VI-ej, roztoczyć pewną opiekę, umożliwiając im w ciągu roku szkolnego okresowe sprawdzanie wyników osiągniętych w nauce domowej, oraz uzyskanie odpowiednich wskazówek i porad. Dyrekcje szkół poinformują zainteresowanych uczniów i ich rodziców o dotyczących ich postanowieniach, zawartych w p. 2.

3. W sprawie ilości uczniów w klasach obowiązują postanowienia Statutu gimnazjum państwowego oraz Instrukcji tymczasowej w sprawie egzaminów wstępnych do gimnazjum z dnia 11 kwietnia 1936 Nr. II-10601/36 r. p. 5. Norm tych przekraczać nie wolno.

4. W związku z § 83 i 84 statutu należy zwrócić szczególną uwagę na właściwe promowanie młodzieży zwłaszcza do klasy IV-ej, a w ciągu całego roku szkolnego 1936/37 sprawdzać ze szczególną ścisłością stan wiadomości i sprawności uczniów tej klasy.

Forma aktu ukończenia nauki gimnazjalnej i związanego z tem przechodzenia do szkół licealnych zostanie określona osobnem rozporządzeniem.

5. W roku 1936/37 wszyscy uczniowie powinni w zasadzie posiadać przepisowy ubiór. Zezwolić można jeszcze na donaszanie starych płaszczów, z tem jednak, że płaszcze nowozakupywane winny odpowiadać normom przepisowym.

6. Wobec konieczności ułatwienia dopływu do gimnazjów młodzieży zdolnej, a niezamożnej, należy nadal zwracać uwagę na racjonalną rozbudowę burs oraz zapewnienie pomocy materjalnej młodzieży, budząc w jaknajszerszej mierze w tym kierunku inicjatywę społeczeństwa, samorządu terytorjalnego i gospodarczego. Dyrekcje gimnazjów państwowych wstawią do preliminarzy budżetowych odpowiednie kwoty na stypendja.

7. Plany godzin w klasach I, II, III i IV gimnazjów państwowych będą w roku szkolnym 1936/37 następujące:

a) Gimnazja z polskim językiem nauczania.

	Przedmioty i zajęcia	KLASY I	II	III	IV
Obowiązkowe	Religja	2	2	2	2
	Język polski	6/3 *)	4	4	4
	Język łaciński	6/5 *)	4	4	4
	Język obcy nowożytny . .	6/4 *)	4	4	4 *)
	Historja	3	3	3	0/3 *)
	Geografja	3	2	2	3/0 *)
	Biologja	3	3	—	2
	Fizyka i chemja . . .	—	—	4	4
	Matematyka	3	4	4	4
	Zajęcia praktyczne . . .	2	2	2	2
	Ćwiczenia cielesne . . .	2	2	2	2
	Ogółem .	30	30	31	31
	Język ruski (obowiązuje tylko w gimnazjach w których odbywa się obowiązkowe nauczanie tego języka) **)	2	2	2	2
	Ponadto: a) 10 minut gimnastyki codziennej; b) 2 godz. tygodniowo zabaw, gier i sportów oraz gier i ćwiczeń polowych (na zespół nieprzekraczający 90 uczniów); c) 1 godzina na miesiąc obowiązkowych audycyj muzycznych ***)				
Nadobowiązkowe	Drugi język obcy nowożytny ****)	Od drugiego półrocza kl. II 2 godziny tygodniowo,			
	Rysunek	2 godziny tygodn. na każdym stopniu nauczania tego przedmiotu,			
	Muzyka	1—4 godziny tygodniowo.			

*) Cyfry przed kreską oznaczają liczbę godzin w pierwszem półroczu, cyfry po kresce liczbę godzin w drugim półroczu.

**) Program nauki języka ruskiego w gimnazjach z polskim językiem nauczania ustali osobne zarządzenie.

***) Program i sposób urządzania audycyj muzycznych określi osobna instrukcja.

****) Sprawę drugiego języka nadobowiązkowego określi osobne zarządzenie, które ustali również program nauczania.

b) Gimnazja z ruskim i białoruskim językiem nauczania oraz gimnazja utrakwistyczne.

<table>
<tr><th colspan="2" rowspan="2">Przedmioty i zajęcia</th><th colspan="5">K L A S Y</th></tr>
<tr><th>I</th><th>II</th><th>III</th><th>IV</th><th>Ogółem</th></tr>
<tr><td rowspan="14">Obowiązkowe</td><td>Religja . . .</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Język polski . .</td><td>5/3 *)</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Język ruski (białoruski)</td><td>5/3 *)</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Język łaciński . .</td><td>0/5 *)</td><td>4</td><td>4</td><td>3</td><td>$13\frac{1}{2}$</td></tr>
<tr><td>Język obcy nowożytny</td><td>5/4 *)</td><td>4</td><td>3</td><td>3</td><td>$14\frac{1}{2}$</td></tr>
<tr><td>Historja . . .</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>0/3 *)</td><td>$10\frac{1}{2}$</td></tr>
<tr><td>Geografja . . .</td><td>3</td><td>2</td><td>2</td><td>3/0 *)</td><td>$7+1\frac{1}{2}$</td></tr>
<tr><td>Biologja . . .</td><td>2</td><td>2</td><td>—</td><td>2</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Fizyka i chemja . .</td><td>—</td><td>—</td><td>4</td><td>4</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Matematyka . .</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>4</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne .</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia cielesne .</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Ogółem .</td><td>32</td><td>32</td><td>33</td><td>33</td><td>130</td></tr>
<tr><td colspan="6">Ponadto: a) 10 minut gimnastyki codziennej;
b) 2 godz. tygodniowo zabaw, gier i sportów oraz gier i ćwiczeń polowych (na zespół, nieprzekraczający 90 uczniów);
c) 1 godzina na miesiąc obowiązkowych audycyj muzycznych.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Nadobowiązkowe</td><td>Drugi język obcy nowożytny</td><td colspan="5">Od drugiego półrocza II kl. w 2 g. tyg.</td></tr>
<tr><td>Rysunek . . .</td><td colspan="5">2 godz. tyg. na każdym stopniu nauczania tego przedmiotu.</td></tr>
<tr><td>Muzyka . . .</td><td colspan="2">1—4</td><td colspan="3">1—3</td></tr>
</table>

*) Cyfry przed kreską oznaczają liczbę godzin w pierwszem półroczu, cyfry po kresce liczbę godzin w drugim półroczu.

W gimnazjach z ruskim i białoruskim językiem nauczania uczy się w języku polskim języka polskiego, historji, geografji w klasie IV. Nauka pozostałych przedmiotów odbywa się w języku mniejszości, z tem, że rozkazownictwo w ćwiczeniach cielesnych odbywa się w języku polskim.

W gimnazjach utrakwistycznych uczy się w języku polskim: języka polskiego, języka łacińskiego, historji, geografji w klasie IV, matematyki i ćwiczeń cielesnych.

Nauka religji odbywa się w języku macierzystym uczniów.

II. Licea ogólnokształcące.

1. Licea ogólnokształcące będą uruchomione z początkiem roku szkolnego 1937/38.

III. Zakłady kształcenia nauczycieli.

1. Seminarja nauczycielskie zostają zlikwidowane z końcem bież. roku szkolnego. W przyszłym roku szkolnym istnieć będzie tylko państwowe seminarjum nauczycielskie męskie w Słonimie (kurs V) i żeńskie w Grodnie (kurs V), dokąd należy kierować uczniów, którzy pozostali na kursie V względnie nie zdali egzaminu dyplomowego.

2. Organizacja i programy seminarjów dla wychowawczyń przedszkoli w r. 1936/37 zmianie nie ulegną.

B. Szkoły prywatne.

1. W związku z przewidzianem uruchomieniem liceów ogólnokształcących w pewnych punktach sieci szkolnej właściciele zakładów prywatnych, finansowo słabych, przedłożą do dnia 1 czerwca r. b. wnioski w sprawie komasacji tych szkół.

2. Właściciele gimnazjów prywatnych mogą w przyszłym roku szkolnym uruchomić oddziały wyższe szkoły powszechnej, lecz tylko w tym wypadku, jeżeli równocześnie uruchomią normalne oddziały I-szy, II-gi, III-ci i t. d., a zatem będą prowadzić w ten sposób rozwojową szkołę powszechną.

Szkoła ta powinna mieć osobne kierownictwo *pedagogiczne*, któreby dawało rękojmię należytego zrozumienia organizacji pracy w szkole powszechnej, i podlegać będzie nadzorowi Inspektora Szkolnego.

3. Prywatne seminarja nauczycielskie, które w roku szkolnym 1936/37 zachowają kursy V-te, winny się liczyć z tem, że kursy te nie uzyskają praw szkół państwowych.

4. W myśl pkt. a § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 maja 1932 r. w sprawie wykonania niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych, uczniowie seminarjów prywatnych którzy wstąpili na kurs I-szy później niż w roku szkolnym 1931/32, nie będą dopuszczeni do składania egzaminu dla eksternów.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

INSTRUKCJA

tymczasowa w sprawie egzaminów wstępnych do gimnazjum

z dnia 11 kwietnia 1936 r. Nr. II — 10601/36.

Przy organizowaniu egzaminów wstępnych do gimnazjów państwowych i prywatnych na podstawie §§ 63—75 statutu gimnazjum państwowego należy stosować się do następujących wytycznych:

1) Egzaminy wstępne odbywają się od 22 do 30 czerwca; po wakacjach tylko w wyjątkowych wypadkach, po uzyskaniu zezwolenia Kuratorjum. Szczegółowy rozkład egzaminów z podaniem dnia i godziny dyrekcje prześlą Kuratorjum do 18 czerwca. Podania o dopuszczenie do egzaminu dyrekcje przyjmują do 15 czerwca, co należy podać do wiadomości publicznej. Do egzaminu do klasy I-szej dopuścić należy wszystkich zgłoszonych, którzy do dnia 1 września 1936 r. będą mieli ukończonych conajmniej lat 12, a nie przekroczą lat 16.

2) Kandydaci do klasy I-ej, którzy w bież. roku szkolnym ukończyli sześć oddziałów publicznej szkoły powszechnej, zdają egzamin zgodnie z § 66 Statutu, zaś inni na podstawie § 67. Kandydaci, którzy w bież. oku szkolnym ukończyli siedem oddziałów szkoły powszechnej, mogą zdawać egzamin do klasy II w wyjątkowych wypadkach, za zgodą Kuratorjum. Kandydaci przedkładają zamiast świadectwa szkolnego tymczasowe zaświadczenie, w którem są wyszczególnione stopnie ze wszytkich przedmiotów.

3) Egzamin piśmienny do kl. I-ej obejmuje:

a) z języka polskiego dwie prace—jedna z nich polega na pisaniu ze słuchu, (20 minut), a ma na celu stwierdzenie stopnia opanowania pisowni, przyczem tekst nie może zawierać sztucznie dobranych trudności ortograficznych; drugą pracą jest wypracowanie

na temat, związany z obserwacjami i zainteresowaniami młodzieży oraz z jej przeżyciami (45 minut).

b) z arytmetyki dwa zadania (1 godzina) odpowiadające rodzajom zadań, właściwym dla szkoły powszechnej (ułamki zwykłe i dziesiętne, procenty i geometrja).

Kandydaci do wyższych klas zdają egzamin piśmienny z języka polskiego, łacińskiego, obcego nowożytnego, z języka nauczania i matematyki w zakresie wzkazanym przez obowiązujący program dla klas poprzednich (do kl. II z kursu kl. I i t. p.).

Tematy zadań piśmiennych ustala egzaminator z dyrektorem. W miarę możności inspektorowie szkolni wyrażają swoją opinję o tematach w dniu egzaminów; opinja inspektora winna być umieszczona w protokóle egzaminu.

Podczas egzaminów ustnych kandydatów do kl. I i obrad komisji egzaminacyjnej winien być obecny inspektor szkolny tego obwodu, na terenie którego odbywa się egzamin, albo też delegowany przez niego podinspektor, kierownik lub nauczyciel publicznej szkoły powszechnej. W obradach komisji biorą oni udział z głosem doradczym. O terminach egzaminów dyrektor powiadamia w właściwym czasie inspektora szkolnego.

Nie należy opierać egzaminu na mechanicznem sprawdzaniu wiadomości, przyczem winien być uwzględniony sposób pobierania dotychczasowej nauki i warunki środowiska, w którem kandydat wzrastał (np. dzieci ze wsi). Egzaminatorzy dokładnie badają, czy i w jakiej mierze przygotowanie naukowe kandydatów do kl. I czyni zadość wymaganiom, stawianym przez program 6-ciu klas szkoły powszechnej, oraz osądzą, czy kandydaci posiadają należyty stopień ogólnego rozwoju umysłowego, zaś w odniesieniu do kandydatów do innych klas, czy w wystarczającym stopniu opanowali materjał programowy poprzednich klas, oraz czy osiągnęli umiejętności i sprawności, określone programem.

4) W poczet uczniów klasy I-ej gimnazjum przyjmuje się kandydatów, którzy zdali egzamin z wszystkich przedmiotów z wynikiem pomyślnym. Kandydaci, którzy otrzymali ostateczną ocenę egzaminacyjną niedostateczną z jednego przedmiotu, lecz nieposiadają w zakresie tego przedmiotu rażących braków, wykazali natomiast wyraźne uzdolnienie i dobre wyniki w innych przedmiotach, mogą być przyjęci do danego giminazjum na podstawie decyzji komisji egzaminacyinej. W protokóle egzaminacyjnym nie należy w tym wypadku wpisywać uwagi „przyjęty z zastrzeniem z...", lecz zwięźle sformułować motywy przyjęcia. Kandydaci z ostateczną oceną niedostateczną z języka polskiego do giminazjum nie mogą być przyjęci.

Kandydat do klasy II i wyższych, który otrzymał ostateczną ocenę niedostateczną z jednego przedmiotu, nie może być przyjęty do tej klasy, do której zdawał, natomiast może być przyjęty do klasy niższej, o ile posiada dostateczne wiadomości, sprawności i rozwój ogólny do tej klasy oraz jest w odpowiednim wieku (§§ 64 i 73 statutu).

5) Celem uniknięcia przepełnienia klas kandydaci, wymienieni w p. 4, są przyjmowani do danego gimnazjum w liczbie, odpowiadającej ilości wolnych miejsc, przyczem należy zarezerwować do 10% przewidzianych statutem miejsc dla dzieci rodziców przeniesionych służbowo. W przypadku, gdy liczba zakwalifikowanych kandydatów przewyższa liczbę wolnych miejsc, pierwszeństwo przy wyborze należy oddać lepiej przygotowanym i bardziej uzdolnionym z tem zastrzeżeniem, że przy całkowitej równości mają pierwszeństwo dzieci, pochodzące ze wsi, i dzieci rodziców niezamożnych.

6) Kandydat, który zdał egzamin do klasy I-ej, lecz nie został do gimnazjum przyjęty wskutek braku dostatecznej liczby miejsc, ma prawo otrzymać zaświadczenie według poniżej podanego wzoru o wynikach złożonego egzaminu. Zaświadczenie takie uprawnia kandydata do ubiegania się o przyjęcie do klasy I-ej innego gimnazjum bez składania egzaminu w ciągu pierwszych dwóch miesięcy najbliższego roku szkolnego.

Kandydat, który nie zdał egzaminu, zaświadczenia nie otrzymuje.

7) Instrukcja niniejsza obowiązuje wszystkie dyrekcje gimnazjów ogólnokształcących.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

Wzór 1

_______ gimnazjum

w _________ Rok szk. 1936/37

ZAŚWIADCZENIE

____

urodzon___ dnia_____ 19___ r. w_________ powiat__________zdał___ egzamin wstępny do klasy pierwszej _________ gimnazjum, otrzymując stopnie następujące:

z języka polskiego z historją _________
z geografji z przyrodą _________
z arytmetyki z geometrją _________

Nie został___ przyjęt___ z powodu braku miejsca.

W _________, dnia _______1936 r.

Pieczęć Dyrektor—Przełożona

Wzór 2

_______ gimnazjum

w _________ Rok szk. 1936/37

ZAŚWIADCZENIE

____

urodzon___ dnia_____ 19___ r. w_________ powiat _______ religji (wyznania) _______ zdał___ egzamin wstępny do klasy pierwszej _________, gimnazjum otrzymując stopnie następujące:

z religji _________
z języka polskiego _________
z języka _________
z historji _________
z geografji _________
z przyrody _________
z arytmetyki z geometrją _________

Nie został___ przyjęt___ z powodu braku miejsca.

W _________, dnia_______ 1936 r.

Pieczęć Dyrektor—Przełożona

61

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 17 kwietnia 1936 r. Nr. I-11085/36

Do P. P. Kierowników szkół powszechnych w Okręgu

w sprawie tymczasowego zaświadczenia dla uczniów zdających egzamin wstępny do szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych.

W bieżącym roku szkolnym ostateczny termin składania podań o dopuszczenie do egzaminu wstępnego dla kandydatów do szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych ustalono na dzień 15 czerwca. Kandydaci, którzy w bież. roku szk. uczęszczają do szkół powszechnych, mają dołączyć do podań tymczasowe zaświadczenia szkół, stwierdzające, że dany uczeń ukończył określoną klasę szkoły powszechnej. W zaświadczeniach tych powinny być wyszczególnione wszystkie oceny roczne i wynik ogólny.

Wobec powyższego polecam P. P. Kierownikom szkół, aby klasyfikację i promocję w tych klasach, z których uczniowie zgłaszają się do egzaminu wstępnego do szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, przeprowadzili do dnia 10 czerwca i omówione wyżej zaświadczenia tymczasowe wydali niezwłocznie zainteresowanym uczniom.

Świadectwa szkolne uczniom tym będą wydane w dniu zakończenia roku szk.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) *K. Szelągowski.*

62

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 17 Kwietnia 1936 r. Nr. I. 11084/36.

Do Ogółu Nauczycielstwa szkół powszechnych w Okręgu

w sprawie tępienia chwastów.

Nawiązując do odezwy Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do nauczycielstwa szkół powszechnych, w sprawie tępienia chwastów, ogłoszonej w Dzienniku

Urzędowym K. O. S. Wil. Nr. 6, poz, 79 z dnia 1 czerwca 1931 r., proszę Ogół Nauczycielstwa szkół powszechnych o dalsze intensywne kontynuowanie pracy uświadamiającej dziatwę szkolną o doniosłości systematycznej akcji tępienia chwastów, ze szczególniejszem staraniem a to, by uświadomienie to przenikało do społeczeństwa dorosłego wszystkich środowisk szkolnych na terenie Okręgu.

Będzie to mogło nastąpić, gdy grunty szkolne staną się pod tym względem wzorem i żywym dowodem skutecznie pod względem wychowawczym i organizacyjnym przygotowanej i przeprowadzonej akcji wytępienia szkodników roślinnych.

Nauczycielstwo szerzące doniosłą akcję równoczesnego uświadamiania dziatwy szkolnej i ludności dorosłej w omawianej dziedzinie może liczyć na fachową pomoc personelu agronomicznego w powiatach.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) K. Szelągowski.

63

K o n k u r s.

Ogłasza się konkurs na stanowisko Kierowniczki Prywatnej Szkoły Zawodowej Żeńskiej Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Suwałkach (typ kraw.—biel.)

O stanowisko to mogą ubiegać się osoby, posiadające wyższe studja ogólnokształcące lub studja specjalne zawodowe oraz kilkoletnią praktykę pedagogiczną.

Uposażenie zależne jest od posiadanych kwalifikacyj, oraz indywidualnej umowy.

Podania z załączeniem życiorysu, dowodu obywatelstwa oraz dokumentów, stwierdzających ukończone studja i posiadaną praktykę nauczycielską względnie zawodową należy składać do Zarządu Zw. Pr. Ob. Kob. w Suwałkach (p. M. Ropelewska, Suwałki ul. Konopnickiej 8) do dnia 1. VI. 1936 r.

64

KOMUNIKATY.

Uzupełnienie rozkładu dyżurów Kierowników grup metodycznych przy K. O. S. W. w r. szk. 1935/36.

PRZEDMIOT adres grupy metodycznej w Wilnie	KIEROWNIK Nazwisko i imię	Przyjęcia interesantów		Hospitacje lekcyj	
		dzień	godz.	dzień	godz.
Rysunek Państw. Gimn. im. kr. Z. Augusta Mała Pohulanka 7	Bodziński Józef	poniedziałek piątek	16—18 18—20	poniedziałek wtorek	12—13.50 10—13.50

Kursy i konferencje wakacyjne w r. 1936.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego organizuje w czasie od 6 lipca do 19 lipca 1936 r. szereg kursów i konferencyj wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych, w miejscowościach uwidocznionych w końcowej tabeli niniejszego komunikatu.

Na tematy kursów składają się zagadnienia mające za cel rozszerzenie i pogłębienie wiedzy materjalnej i dydaktycznej lub pedagogiczno-dydaktycznej uczestników kursów w dziedzinach szczególnie przydatnych do realizowania nowych programów nauczania — z uwzględnieniem zagadnień natury metodycznej. Tematami zaś konferencyj są zagadnienia programowo-metodyczne, dotyczące no-

wych programów nauczania w szkołach I i II stopnia ze szczególnem uwzględnieniem: a) organizacji pracy wychowawczej i dydaktycznej w klasach łączonych, b) organizacji jak najskuteczniejszej nauki cichej w klasach łączonych.

Zarówno praca na kursach, jak i na konferencjach będzie oparta w szerokiej mierze na współpracy uczestników kursów (konferencyj) z prelegentami, z uwzględnieniem zbiorowych dyskusyj na tematy i wątpliwości wysuwane przez uczestników, a związane z pracą szkolną.

Udział nauczycielstwa na wybranych przez siebie konferencjach i kursach jest całkowicie dobrowolny.

Zgłoszenia na kursy i konferencje winny być przesyłane w drodze bezpośredniej Inspektorowi szkolnemu w siedzibie kursu (konferencji) w terminie do dn. 1 czerwca 1936 r. i winny zawierać tytuł konferencji lub kursu, miejscowość kursu (konferencji), nazwisko i imię zgłaszającego się, jego stanowisko służbowe i dokładny adres osobisty (przed i po zakończeniu roku szkolnego), oraz uwagę, na który kurs względnie konferencję powinno być skierowane zgłoszenie, gdyby nie było już miejsca w obranej przez zgłaszającego się miejscowości.

Uczestnicy kursów (konferencyj) będą mogli korzystać bezpłatnie z internatów, które będą wszędzie urządzone. Na życzenie uczestników będą zorganizowane wspólne kuchnie po cenach możliwie najbardziej przystępnych.

Uczestnicy kursów zamierzający korzystać z internatów winni przywieść ze sobą koc, poduszkę, pusty siennik, bieliznę pościelową.

Wpisowe w kwocie 7 zł. należy przesyłać niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przyjęciu na kurs (konferencję) pod adresem wskazanym w zawiadomieniu. W razie nieprzybycia na kurs (konferencję) osobom powiadomionym o przyjęciu — wpisowe nie będą zwracane.

1. KONFERENCJE PROGRAMOWE DLA NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ I i II STOPNIA.

L. p.	a) Siedziba Konferencji b) Adres zgłoszeń c) Termin Konferencji	Temat Konferencji	Uwagi
1	a) Wilno b) Inspektor szkolny w Wilnie—m. c) 6.VII—19.VII.	Programy nauczania w szkołach I i II stopnia. Organizacja pracy wychowawczej i dydaktycznej w klasach łączonych. Organizacja jak najskuteczniejszej nauki cichej w klasach łączonych.	Na konferencję należy przywieść ze sobą program nauki w szkole powszechnej.
2	a) Grodno b) Inspektor szkolny w Grodnie c) 6.VII—19.VII.		
3	a) Lida — dwa ciągi równoległe b) Inspektor szkolny w Lidzie c) 6.VII—19.VII.		
4	a) Postawy b) Inspektor szkolny w Postawach c) 6.VII.—19.VII.		
5	a) Suwałki b) Inspektor szkolny w Suwałkach c) 6.VII—19.VII.		

2. KURSY DLA KIEROWNIKÓW SZKÓŁ II i III STOPNIA.

L. p.	a) Siedziba Kursu b) Adres zgłoszeń c) Termin Kursu	Temat Kursu	Uwagi
1	a) Wilno b) Inspektor szkolny w Wilnie—m. c) 6.VII—19.VII.	Rola i zadania kierownika szkoły w świetle statutu szk. powsz. Plan pracy kierownika szkoły. Sprawy administracyjno-gospodarcze. Projekt i sprawozdanie z organizacji szkoły. Frekwencja, klasyfikacje, promowanie. Organizacja i plan pracy zespołowej, oraz pomoc w organizowaniu pracy indywidualnej nauczycieli w dziedzinie: wychowania, nauczania, opieki społecznej nad dziećmi, współpracy z opieką domową. Praca Rady Pedagogicznej. Organizacja jednego dnia szkolnego. Opieka i nadzór nad tokiem i skutecznością pracy szkolnej. Hospitowanie (cele, rodzaje, metody i skutki). Ocenianie pracy nauczycieli. Praca międzyszkolna.	Na kurs należy przywieść ze sobą: Statut publ. szkoły powsz. Ostatni projekt organizacji szkoły. Sprawozdanie z organizacji szkoły. Program nauki w szkole powsz.
2	a) Grodno b) Inspektor szkolny w Grodnie c) 6.VII—19.VII.		

3. KURSY DLA NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH WSZYSTKICH STOPNI:

L. p.	a) Siedziba Kursu b) Adres zgłoszeń c) Termin Kursu	Temat Kursu	Uwagi
1	a) Wilno. b) Inspektor szkolny w Wilnie—m. c) 6.VII.—19.VII.	Kurs języka polskiego i geografji. Wybrane działy z programu języka polskiego i geografji. Gramatyka jęz. polskiego w programie szkoły powszechnej. Środowisko w nauczaniu jęz. polskiego. Samodzielność ucznia przy nauczaniu jęz. polskiego. Zagadnienia metodyczne związane z nauczaniem jęz. polskiego. Metoda fikcyjnych podróży przy nauczaniu geografji z użyciem pomocy naukowych (rozwinięcie na przykładach). Podział Polski na krainy i ich charakterystyka.	Na Kurs należy przywieść ze sobą program szkoły powszechnej.

L. p.	a) Siedziba Kursu b) Adres zgłoszeń c) Termin Kursu	Temat Kursu	Uwagi
2	a) Wilno. b) Inspektor szkolny w Wilnie—m. c) 6.VII—19.VII.	**Kurs arytmetyki z geometrją i zajęć praktycznych.** Nauczanie geometrji w oparciu o pomiary i kreślenie. Metody rachunku pamięciowego i piśmiennego w zakresie liczb całkowitych; metodyka i technika rozwiązywania zadań z podręcznika, układanie zadań na tle potrzeb środowiska. Roboty z różnych materjałów dla zaspokojenia zainteresowań ucznia oraz potrzeb nauki szkolnej.	Na Kurs należy przywieść ze sobą program szkoły powszechnej.
3	a) Grodno. b) Inspektor szkolny w Grodnie. c) 6.VII.—19.VII.	**Kurs zajęć praktycznych.** Nauczanie zajęć praktycznych w szkole powszechnej. Roboty z różnych materjałów dla zaspokojenia zainteresowań ucznia oraz potrzeb nauki szkolnej. Ogródki szkolne.	

Nadto będą uruchomione dla nauczycielstwa szkół powszechnych w ciągu wakacyj letnich 1936 r. kursy harcerskie[1]*; o kursach zaś oświaty pozaszkolnej szczegółowe dane będą zamieszczone w następnym N-rze Dziennika Urzędowego Kuratorjum O. S. W.*

Kurs jęz. litewskiego dla nauczycielstwa szkół powszechnych Okręgu Szk. Wileńskiego.

W czasie od dnia 6 lipca do dnia 1 sierp. b. r. będzie zorganizowany przez Kuratorjum 4 tygodniowy kurs języka litewskiego w Wilnie. W kursie tym wezmą udział wszyscy nauczyciele, uczący w szkołach powszechnych z dziatwą litewską, a posiadający znajomość języka litewskiego w stopniu niewystarczającym do nauczania w tym języku.

Szczegółowy program tego kursu będzie podany do wiadomości we właściwym czasie.

Dla uczestników zamiejscowych będzie zorganizowana wspólna kuchnia po minimalnych cenach, których wysokość będzie uzależniona od ilości reflektantów.

Uczestnicy tego kursu nie opłacają wpisowego.

Inne warunki przyjęcia na kurs są takie same, jak na kursach ogłoszonych w komunikacie o kursach i konferencjach programowych.

Wakacyjne kursy wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

I. Kurs wakacyjny wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych w Augustowie będzie zorganizowany przez Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z Państwowym Urzędem Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

Termin trwania kursu od 3 do 28 lipca 1936 r. Kierownik kursu: okręg. instruktor w/f R. Czyżewski.

Program kursu—Ćwiczenia cielesne w szkole powszechnej:

a) Zabawy i gry ruchowe dla dziatwy w wieku od 7—14 lat. Znaczenie wychowawcze zabaw i gier, wskazówki metodyczne, zasób zabaw i gier dla dziatwy i młodzieży szkół powszechnych.
b) Ćwiczenia gimnastyczne: wskazówki metodyczne i charakterystyka zasobu materjału ćwiczebnego objętego pro-

[1]) patrz: Część nieurzędowa niniejszego Dziennika.

gramem szkoły powszechnej poparta przykładami.

c) Ćwiczenia sportowe, rozrywkowe: gry i zabawy w wodzie, pływanie, wycieczki.

Ćwiczenia na kursie prowadzone będą w dwu grupach: męskiej i żeńskiej.

Warunki pomieszczenia i utrzymania na kursie:

Uczestnicy kursu znajdą pomieszczenie i utrzymanie w państw. seminarjum nauczyc. Przywieźć ze sobą należy koc i bieliznę pościelową, strój ćwiczebny i kąpielowy. Pożądane wyekwipowanie wycieczkowe.

Wpisowe na kurs wynosi 15 zł. Koszty utrzymania należy obliczać w granicach 55—60 zł. (3 zł. dziennie).

Koszty przejazdu koleją do miejsca i zpowrotem pokrywają uczestnicy kursu z własnych funduszów, przyczem korzystać będą z zaświadczeń na przejazd ulgowy.

Zaświadczenia na przejazd ulgowy wydane zostaną przyjętym na kurs przez właściwe Komendy Przysposobienia Wojskowego na podstawie kart przyjęć.

Zgłoszenia i zapisy.

Nauczyciele (lki) szkół powszechnych mogą się zgłaszać na kurs za pośrednictwem Inspektoratów Szkolnych na ręce Kierownika kursu. W zgłoszeniu należy podać, czy kandydat (tka) zgłasza się po raz pierwszy na kurs wychowania fizycznego, czy też uczestniczył już w kursach w latach ubiegłych, gdzie i kiedy.

Przy zapisywaniu się na kurs wpisowego wpłacać nie należy, natomiast w dniu przybycia na kurs należy wpłacić na ręce kierownika administracyjnego kursu wpisowe oraz należność za utrzymanie. Zgłoszenie się na kurs obowiązuje bezwarunkowo do przybycia; w razie choroby lub innej ważnej przyczyny należy zawiadomić kierownictwo kursu o niemożliwości przybycia, możliwie przed 15-ym czerwca.

Termin zapisów upływa z dniem 15 czerwca 1936.

II. 10-ciodniowe kursy wakacyjne wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych O. S. Wileńskiego w dwu terminach:

1) od 3 do 12 lipca 1936 r. w Wilnie

2) od 20 do 29 sierpnia 1936 r. w siedzibach poszczególnych Obwodów Szkolnych.

Kursy powyższe organizowane przez Kuratorjum pod ogólnem kierownictwem okręg. instruktorów w./f. Prelegentami będą nauczyciele w./f. szkół średnich.

Program kursów:

a) podanie, omówienie i przerobienie szczegółowego zasobu materjału z zakresu gier i zabaw ruchowych, ćwiczeń 10-cio minutowych oraz śródlekcyjnych z uwzględnieniem warunków lokalowo-terenowych.

b) Omówienie i przerobienie zasobu materjału z gier terenowych, organizacja i metody prowadzenia wycieczek.

Liczba słuchaczy na kursach po 50 osób w grupie, ilość grup uzależniona od liczby zgłoszeń na kurs.

Uczestnicy kursów znajdą pomieszczenie i ewentualnie w miarę możności i potrzeby i utrzymanie w internatach szkolnych.

Wpisowe na kurs wynosi 5 zł.

Zgłoszenia na kurs przesyłać należy:

1) Na kurs organizowany w Wilnie do Kuratorjum O. S. Wileńskiego za pośrednictwem p.p. Inspektorów Szkolnych na ręce Okręg. Instruktora W. F.

2) Na kurs organizowany w siedzibie własnego Obwodu Szkolnego do P. Inspektora Szkolnego.

Wpisowe na kurs wpłacić należy w dniu przybycia na kurs na ręce kierownika administracyjnego kursu.

Termin zapisów na kursy upływa:

a) dla kursu organizowanego w Wilnie— z dniem 15 czerwca 1936,

b) dla kursów organizowanych w siedzibach poszczególnych Obwodów Szkolnych — z dniem 1 sierpnia 1936.

Potwierdzenie ważności legitymacyj szkolnych i podawanie miejsca zamieszkania.

I. Jak wynika z pisma Ministerstwa Komunikacji z dnia 11. III. 1936 r. Nr. HO.II. 24/49

wielu uczniów kursów dokształcających okazuje przy przejazdach kolejowych legitymacje niepotwierdzone na żaden miesiąc, oświadczając, że w danym miesiącu zapisani zostali na kurs i otrzymają potwierdzenie ważności legitymacyj dopiero w końcu miesiąca, jeżeli okaże się, że będą uczęszczali na wykłady.

Powyższy sposób wystawiania legitymacyj szkolnych przez dyrekcje i kierownictwa szkół i kursów, których uczniom przysługują legitymacje szkolne wzoru Nr. 1-b (lub wzoru Nr. 1-c), nie znajduje uzasadnienia na gruncie właściwej interpretacji odnośnych przepisów. Stosownie bowiem do postanowień ustępu VI okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 77 z dnia 6. IX. 1935 r. o legitymacjach szkolnych i ulgach kolejowych dla młodzieży szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 158), odpowiadających przepisom taryfowym—(TO. II, § 61, pkt. 4/5)—ważność legitymacyj na miesiąc następny stwierdza się w ostatnim tygodniu każdego upływającego miesiąca przez odciśnięcie pieczęci szkolnej w przeznaczonej na to rubryce legitymacji, przyczem z brzmienia odpowiednich rubryk legitymacji wynika, że legitymacja, nie posiadająca odciśniętej pieczęci w rubryce miesiąca, nie jest na dany miesiąc ważna.

Ważność legitymacji szkolnej na miesiąc, w którym uczeń zapisał się na kurs, musi więc być potwierdzona także zapomocą odciśnięcia na legitymacji pieczęci szkolnej w rubryce danego miesiąca, co powinno być dokonane przez szkołę równocześnie z wydaniem legitymacji.

Legitymacje, wydane bez opieczętowanej rubryki miesiąca wydania nie są ważne i legitymacyj takich władze kolejowe bezwzględnie honorować nie będą.

W związku z powyższem Ministerstwo W. R. i O. P. zaleca dyrekcjom i kierownictwom szkół i kursów jak najdokładniejsze zapoznanie się z przepisami, dotyczącemi legitymacyj szkolnych, aby przez wadliwe wystawienie legitymacji nie narażać młodzieży na przykrości i nieoczekiwane wydatki w razie zakwestjonowania ważności legitymacji przez służbę kolejową, jak również, aby nie stwarzać podatnego pola do możliwych nadużyć.

II. Przy przejazdach uczącej się młodzieży za biletami szkolnemi dość często wynikają nieporozumienia, polegające na tem, że wielu z pośród uczniów posiada nieprawidłowo wystawione legitymacje szkolne w odniesieniu do miejsca zamieszkania, co w konsekwencji jest powodem sporządzania protokółów i prowadzenia zbędnej korespondencji z tytułu biletów szkolnych w danej relacji (Taryfa osobowa Cz. II. § 61, punkt 5).

Ministerstwo W. R. i O. P.—zgodnie z życzeniem Ministerstwa Komunikacji z 14. III. 1936 r. Nr. H. O. II. 24/54 — poleca wezwać uczącą się młodzież, ażeby zmianę miejscowości zamieszkania niezwłocznie zgłaszała Kierownictwu szkoły, a to w celu dokonania przez uczelnię odnośnego sprostowania w legitymacji szkolnej, uprawniającej do nabywania ulgowych biletów miesięcznych.

Nr. 0-8625/36.

Egzaminy wstępne do Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie.

Kuratorjum O. S. Wil. zwraca uwagę p.p. Dyrektorów gimnazjów ogólnokształcących na możliwości kształcenia się zawodowego uczniów klas szóstych, promowanych do kl. siódmych gimnazjów ogólnokształcących, w Państwowej Szkole Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie na wydziałach elektrycznym i mierniczym (typu licealnego). Kurs nauki na tych wydziałach 3-letni. Absolwenci wydziału elektrycznego uzyskują tytuł—„technika-elektryka“ i przygotowani są do pełnienia obowiązków techników ruchu i konstruktorów w przemyśle elektrycznym i zakładach elektrycznych. Absolwenci wydziału mierniczego po 5-ciu latach praktyki i złożeniu egzaminu—uzyskują tytuł „Mierniczego Przysięgłego“. Świadectwo ukończenia tych wydziałów uprawnia do skróconej służby wojskowej, do zajmowania w państwowej służbie cywilnej stanowisk II kategorji oraz do skróconego egzaminu dojrzałości.

Kandydaci na te wydziały winni posiadać promocję do klasy VII-ej dawnego ustroju; nieprzekroczonych lat 19 oraz odpowiedni stan zdrowia.

Ubiegający się o przyjęcie winni złożyć względnie nadesłać do kanceracji szkoły (Wilno, ul. Holendernia 12) w terminie od 1 lipca do 15 sierpnia:

1) Podanie o dopuszczenie do egzaminów od rodziców lub opiekunów (na formularzu otrzymanym w kancelarji szkoły),

2) Metrykę urodzenia,

3) Świadectwo odejścia z gimnazjum ogólnokształcącego,

4) 2 fotografje,

5) Życiorys własnoręcznie napisany przez kandydata.

Egzamina sprawdzające ustne i pisemne składają kandydaci w zakresie 6-ciu klas gimnazjum ogólnokształcącego z języka polskiego, algebry, geometrji oraz rysunku odręcznego.

Początek egzaminów dn. 1 września 1936 r.

Wszyscy kandydaci poddawani są badaniom psychotechnicznym i oględzinom lekarskim.

Przy składaniu podania o przyjęcie do szkoły należy wpłacić do P. K. O. na konto Nr, 33458 Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie taksę egzaminacyjną i za badania psychotechniczne zł. 7.

Przed przystąpieniem do egzaminu należy wpłacić w kancelarji szkoły za materjały piśmienne do egzaminu zł. 1.

W związku z powyższem byłoby pożądanem szczegółowe poinformowanie rodziców o podanych możliwościach.

Dyrekcja Państwowego Gimnazjum Mechanicznego i Elektrycznego podaje warunki przyjęcia do klas pierwszych:

1. Ukończenie conajmniej 6--ciu oddziałów szkoły powszechnej.
2. Wiek od 14—17 lat.
3. Odpowiedni rozwój fizyczny.

Wszystkich kandydatów obowiązuje egzamin wstępny w zakresie 6—ciu oddziałów Szk. Powsz. z : języka polskiego, rachunków, geometrji, historji, geografji, przyrody i rysunków.

Przy zgłoszeniu kandydatów należy wnosić podania na specjalnym blankiecie z dołączeniem: a) metryki urodzenia, b) świadectwa szkolnego, c) 5zł—taksy egzaminacyjnej.

Opłaty szkolne wynoszą:

taksa wstępna— 10 zł

taksa administr. rocznie--170 zł.

Podziękowanie
za współpracę przy akcji zwalczania chrabąszcza.

Stacja Ochrony Roślin Wileńskiej Izby Rolniczej już szósty rok prowadzi badania nad masowem przedstawieniem rójek chrabąszczy w całej Polsce.

Chrabąszcze, jak wiadomo groźne szkodniki pól uprawnych, drzew owocowych oraz lasów jawią się masowo dość regularnie cztery ewentualnie co pięć lat. Czas regularnych masowych pojawów jest różny w poszczególnych miejscowościach Polski. Zdjęcia zatem mapowe tych rójek mają za zadanie przedstawienia kiedy w jakiej miejscowości przypada masowy lot chrabąszczy, aby można było organizować tam akcję zwalczania.

W roku ubiegłym Stacja Ochrony Roślin przy łaskawem poparciu Kuratorjum Wileńskiego Okręgu Szkolnego zwróciła się z prośbą do Sz. Nauczycielstwa szkół powszechnych o przesłanie danych o charakterze pojawu chrabąszczy. W tym celu zostały rozesłane kwestjonarjusze do szkół powszechnych, podlegających działalności Kuratorjum Wileńskiego. Rozesłane w ubiegłym roku kwestjonarjusze przed kilku tygodniami zostały ostatecznie skompletowane. Materjały, które Sz. Nauczycielstwo dostarczyło są bardzo obfite, to też ostateczne ich opracowanie zajmie dość dużo czasu. Obecnie jednak w imieniu Stacji Ochrony Roślin pragnę złożyć wyrazy najserdeczniejszego podziękowania wszystkim, współpracownikom, a w szczególności Sz. Nauczycielstwu, które mimo znanych bardzo ciężkich warunków pracy złożyło nowy dowód ofiarności dla potrzeb nauki i społeczeństwa. Uprzejmie przeto proszę o łaskawe pośrednictwo w celu przekazania tego podziękowania najszerszym Kołom Sz. Nauczycielstwa.

W roku ubiegłym jednak praca nie została jeszcze zakończona. Zwłaszcza w pół-

nocno-wschodniej Polsce nadal czas pojawu chrabąszczy nie jest wyjaśniony, i chociaż w r. 1936 nie przewiduje się większych obszarów objętych rójką, jednak ponownie zwracam się z prośbą do Sz. Nauczycielstwa, aby nie zechciało odmówić pomocy i wypełniło kwestjonarjusze w bieżącym roku. Kwestjonarjusze te zostaną przesłane przez Inspektoraty szkolne, a po wypełnieniu należy je przesłać bądź do Stacji Ochrony Roślin bądź do tychże Inspektoratów.

(—) *Prof. Dr. Jan Prüffer*
w/z Kier. St. Och. Roślin w Wilnie.

Podając do wiadomości powyższe pismo Stacji Ochrony Roślin Wileńskiej Izby Rolniczej Kuratorjum O. S. Wil. prosi ze swej strony P. P. Kierowników i Nauczycieli tych szkół, którym przesłano blankiety sprawozdań o charakterze pojawu chrabąszczy w r. 1936, o współpracę ze Stacją Ochrony Roślin również w roku bieżącym.

Schronisko szkolne Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Ojcowie,

zostało przeniesione do willi „Pod Kazimierzem", położonej w samem centrum Doliny ojcowskiej i parku zakładowym. Osobne pokoje dla uczenic i uczniów. Noclegi szkolne po 30 gr., z kocem po 50 gr., —Przy schronisku restauracja, dla wycieczek ceny bardzo niskie.

Dojazd autobusem lub furmankami z Krakowa. Zgłoszenia i zamówienia na noclegi i furmanki należy kierować wprost do Zarządu Schroniska w Ojcowie, Tel. Nr. 9.

Schronisko szkolne otwarte jest przez cały rok. Główny sezon letni od 1 maja do końca września.

Kuratorjum zwraca uwagę Panów Kierowników i Nauczycieli szkół powszechnych na ostatnio wydaną książeczkę o Marszałku Józefie Piłsudskim p. t. **„Z Zułowa na Wawel"** (Bibljoteczka „Runi", Nr. 2).

Na treść książeczki powyższej składa się 10 opowiadań, odtwarzających najważniejsze momenty z życia Marszałka w formie barwnej i dostępnej. Książkę zdobią liczne ilustracje.

65

Część Nieurzędowa

Rozwój szkolnych schronisk wycieczkowych na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego w latach 1932—1936.

Szkolna akcja turystyczno-krajoznawcza jest wyrazem troski władz szkolnych o wychowanie fizyczne i obywatelskie młodzieży.

Ma ona na celu:

a) rozwijanie w młodzieży szkolnej zamiłowanie do zwiedzania i poznawania Polski i jej kultury i

b) zbliżenie młodzieży do przyrody, jako źródła zdrowia i tężyzny fizycznej.

Cele te w bardzo dużym stopniu realizują wycieczki.

Systematyczna akcja centralnych władz szkolnych datuje się od 1926 roku. Powołania przez Min. W. R. i O. P. do życia Międzydepartamentalna Komisja dla spraw turystyczno-krajoznawczych rozwinęła swą działalność w następujących kierunkach:

1) ujęcie w pewien system organizacyjny i wychowawczy ruchu turystyczno-krajoznawczego młodzieży szkolnej,

2) opracowanie programów, instrukcyj i regulaminów dla wycieczek szkolnych,

3) budowa domów wycieczkowych i wypoczynkowych (kolonijnych) oraz szkolnych przystani wioślarskich jako ośrodków turystyki wodnej,

4) organizowanie i urządzanie szkolnych schronisk noclegowych dla młodzieży na najważniejszych szlakach turystycznych,

5) wydawanie co roku szkolnego informatora wycieczkowego.

Na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego w roku 1932 powstała Komisja Wycieczkowa.

Komisja postawiła sobie za zadanie:

1) zreorganizowanie istniejących szkolnych schronisk noclegowych,

2) ustalenie planu powstawanie nowych schronisk i domów wycieczkowych, na terenie okręgu, oraz ich budowa wzg. rozbudowa,

3) utworzenie „Funduszu Domów Wycieczkowych" z opłat młodzieży szkół średn. ogóln. zawodowych i semin. naucz. okręgu,

4) rozwój sportów wodnych.

Liczba schronisk w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

Rok				
Rok	1932—schronisk=13	Liczba łóżek=210
„	1933—	„ 15	„	300
„	1934—	„ 16	„	480
„	1935—	„ 21	„	620

W zakresie budowy nowych szkolnych domów wycieczkowych plan realizowany był następująco:

Rok 1932-gi=pozyskanie własnych lokali dla schronisk w Wilnie i Trokach, przebudowa i remont lokali otrzymanych na ten cel.

Rok 1933-ci=budowa szkolnych domów wycieczkowych w Augustowie i nad jeziorem Narocz—ogólny koszt 65.000 zł.

Rok 1934-ty=dalsza rozbudowa schronisk w Augustowie i nad Naroczą i pozyskanie własnego lokalu dla schroniska w Grodnie.

Rok 1935-ty=budowa szkolnej przystani wioślarskiej w Wilnie.

Plan budowy na rok 1936-ty przewiduje: budowę schroniska — przystani w Stołpcach i dostosowanie domu specjalnie na potrzeby szkolnego domu turystycznego w Wilnie.

W następnych latach zostaną wybudowane schroniska wycieczkowe wzgl. schroniska—przystanie w następujących miejscowościach: w Druskienikach, w puszczy Rudnickiej, na t. zw. „Szlaku mickiewiczowskim” w Horodyszczach, albo Tuhanowiczach, Słonimie, Grodnie, Michaliszkach nad Wilją i szeregu innych miejscowości turystycznych odwiedzanych przez wycieczki szkolne.

Dane z ruchu wycieczkowego w szkolnych schroniskach wycieczkowych w Okręgu w latach 1932—1935 przedstawiają się następująco:

Korzystało ze schronisk:

Rok	Dziewcząt	Chłopców.	Razem osób	Liczba noclegów	Przybyło noclegów
1932	2011	2577	4.588	14.059	1076
1933	3484	5093	8.577	15.213	1154
1934	5521	5890	11.411	26.169	10956
1935	4831	5929	10.760	33.108	6939

Największą frekwencją wycieczek szkolnych wykazały się w roku 1935-tym następujące szkolne schroniska wycieczkowe:

I—Wilno, korzystało ze schroniska osób 4070, noclegów 13.749.

II—Narocz, korzystało ze schroniska osób 1264, noclegów 8323.

III — Grodno, korzystało ze schroniska osób 930, noclegów 1274.

IV—Augustów, korzystało ze schroniska osób 819, noclegów 1272.

V — Wigry, korzystało ze schroniska osób 783, noclegów 409.

Z ogólnej liczby 10.760 osób korzystających w r. 1935 ze szkolnych schronisk wycieczkowych—młodzieży szkolnej było 80,40%, w tej liczbie i młodzieży szkół powsz.=35,13%
młodzieży szkół średn. ogóln.=49,12%
„ „ zawodow.= 7,11%
„ „ sem. naucz.= 8,64%

Korzystało ze schronisk innych osób: nauczycielstwo, pracownicy naukowi, wycieczki nieszkolne i różne=19,60%.

Strona finansowa rozbudowy szkolnych schronisk wycieczkowych coraz bardziej opiera się na własnych funduszach Komisji Wycieczkowej Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego.

Subwencje Min. W. R. i O. P. w poszczególnych latach przedstawiają się następująco:

Rok 1932=10.000 zł.
„ 1933=19.000 „
„ 1934=11.000 „
„ 1935= 6.700 „
„ 1936= 6.500 „ (przewidywane)

Budżet komisji wycieczkowej w roku 1935-tym został zrealizowany w kwocie 42.692 zł. 87 gr. (przewidywano 40.000 zł.), w tej kwocie wpłaty na budowę domów wycieczkowych od młodzieży szkolnej 9.959 zł. 10 gr.

Plan finansowy wydatków na rok 1936-ty obejmuje kwotę 38.000 zł.

Kontynując nadal zakreślony plan rozbudowy szkolnych domów wycieczkowych w Okręgu przypuszczam, że za kilka lat osiągniemy całkowite zaspokojenie potrzeb, oraz staniemy się całkowicie samowystarczalni, z możnością nawet przeznaczenia osiąganych dochodów z większych schronisk wycieczkowych na cele rozbudowy i ulepszenie istniejących schronisk.

Bolesław Łucznik.

66

Adresy i informacje o szkolnych schroniskach wycieczkowych Okręgu Szkolnego Wileńskiego w roku 1936.

Szkolna Komisja Wycieczkowa Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w Wilnie, ul. Wolana 10 (gmach Kuratorjum pokój Nr. 30 telefon 20-93) ułatwia:

1) zorganizowanie i przyjęcie większych i zbiorowych wycieczek szkolnych, nauczycielskich i oświatowych po terenie: woj. wileńskiego, nowogródzkiego i białostockiego (powiaty: suwalski, augustowski i grodzieński),

2) opracowuje plany i kosztorysy zwiedzania dla wycieczek, które zamierzają zwiedzać cały teren Wileńszczyzny, względnie kilka miejscowości,

3) udziela informacyj w sprawach wycieczkowych.

Wycieczki przybywające tylko dla zwiedzenia Wilna i okolic, względnie do jednej miejscowości winny zwracać się w tych wypadkach do Kierownictwa danego szkolnego schroniska, które ułatwia zwiedzanie, udziela noclegów i wyżywienia.—Na odpowiedź zawsze należy załączyć znaczek pocztowy.— Zgłaszając wycieczkę należy podać 1) ilość młodzieży, z wyszczególnieniem płci, 2) dzień i godzinę przybycia wycieczki, oraz 3) przesłać 1/3 należności za zamówioną ilość miejsc, w przeciwnym razie schronisko nie jest obowiązane rezerwować miejsc.—Wycieczka może przyjechać do danej miejscowości jeżeli otrzyma pisemne zawiadomienie od Kierownictwa schroniska o jej przyjęciu. (W razie nieotrzymania znaczka na odpowiedź, schronisko nie odpowiada na korespondencję). Wycieczkom zamieszkałym w szkolnych schroniskach przydzielani są przewodnicy bezpłatnie.

I. Województwo białostockie.

1. AUGUSTÓW—Szkolne schronisko wycieczkowe Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Schronisko mieści się w specjalnie na ten cel zbudowanym budynku, położonym nad brzegiem kanału Augustowskiego. Łóżka z materacami. Opłaty za noclegi: Pojedyńczo nauczycielstwo—60 gr. młodzież szkolna—40 gr. i inne osoby—75 gr. Wycieczki: (ponad 10 osób) naucz.—40 gr. wycieczki młodzieży szkolnej—20 gr. i inne—60 gr. Za pościel (dwa prześcieradła)—dopłata jednorazowo 25 gr. Wyżywienie na miejscu. Zgłoszenia kierować—Augustów, Państwowe Seminarjum Nauczycielskie. 40 łóżek.

2. DRUSKIENIKI — Zdrojowisko. Dojazd do st. kol. Druskieniki. Schronisko mieści się w lokalu szkoły powszechnej, ul. Piłsudskiego Nr. 3. Opłaty pojedyńczo: nauczycielstwo 60 gr, młodzież szkolna—40 gr, inne osoby — 75 gr, wycieczki naucz.—40 gr, młodzież szkolna—20 gr i inne 60 gr—10 łóżek.

3. GRODNO—Schronisko im. Sławomira Czerwińskiego mieści się w lokalu Państwowego Gimnazjum im. Adama Mickiewicza, ul. Akademicka 10. wejście przez bramę i dziedziniec gimnaz. Łóżka z materacami. Czynne przez cały rok. Opłaty za noclegi: pojedyńczo, nauczycielstwo—60 gr. młodzież szkolna—40 gr i inne osoby 75 gr. Wycieczki (ponad 10 osób) naucz.—40 gr. młodzież szkolna—20 gr. i inne 60 gr. Za pościel (dwa prześcieradła) dopłata jednorazowo 25 gr. W zimie za opał i światło dodatkowo 25. gr. za nocleg—30 łóżek.

4. JEZIORY—pow. grodzieński (stacja kol. na miejscu) 25 klm od Grodna nad brzegiem jeziora Kań-Białe.—Dom Osiedla Szkolnego Państw. Gimn. im. Mickiewicza w Grodnie.—Opłaty za noclegi wycieczki naucz.—40 gr. młodzieży szkolnej—20 gr.—20 łóżek.

5. SERWY. Dojazd do st. kol. Augustów, Dom wakacyjny Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego użytkowany na kursy i kolonje letnie (50 miejsc). Schronisko mieści się w dwóch salach. Opłata za noclegi, pojedyńczo: nauczycielstwo—60 gr. młodzież szkolna—40 gr. i inne osoby—75 gr. Wycieczki naucz.—40 gr. młodzież szkolna—20 gr. i inne 60 gr.—20 łóżek.

6. WIGRY—st. kol. Suwałki. Schronisko Pol. Tow. Krajoznawczego. „Nad Wigrami“ im.

Kazimierza Kulwiecia. Adres w Suwałkach: Tow. Krajoznawcze., ul. Kościuszki 59.—Miejsc ogółem 60, z czego połowa dla młodzieży szkolnej. Cena noclegów na sali ogólnej dla wycieczek szkoln.—25 gr. Wyżywienie całodzienne od 1 zł 30 gr do 3 zł 50 gr—30 łóżek.

II. Woj. Nowogródzkie.

7. MIR—(poczta Mir, najbliższa stacja kolejowa—Horodziej). Z Horodzieja do Mira autobusem. Schronisko mieści się w lokalu 7 klas publicznej szkoły powszechnej, ul. Wileńska 47.—Opłata za noclegi.—wycieczki: nauczycieli—40 gr, młodzieży szkolnej—20 gr.— 10 łóżek.

8. NIEŚWIEŻ (najbliższa stacja kol. Horodziej) z Horodzieja do Nieświeża stała komunikacja autobusem. Schronisko mieści się w lokalu Państw. Gimn., ul. Syrokomli 17.— Opłata za noclegi — wycieczki naucz.—40 gr. młodzieży szkol. — 20 gr. — 20 łóżek.

9. NOWOGRÓDEK — schronisko mieści się w lokalu 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 2, róg ulic Słonimskiej i Kolejowej (nawprost dworca). Zgłoszenia przesyłać do Inspektoratu Szkolnego, Zaułek Grodzieński Nr. 20. — Łóżka z materacami. Za pościel (2 prześcieradła) dopłata jednor. 25 gr. Opłata za noclegi nauczycielstwo — 60 gr., młodz. szkolna 40 gr. i inne osoby 75 gr., wycieczki nauczycielskie—40 gr., młodzież szkolna 20 gr. i inne 60 gr. — 30 łóżek.

10. NAD ŚWITEZIĄ — (23 km. od Nowogródka na drodze Nowogródek—Baranowicze). Poczta Walówka, Schronisko Pol. Tow. Krajoznawczego im. A. Janowskiego. Zgłoszenia kierować do Pol. Tow. Krajoznawczego w Nowogródku, Urząd Wojewódzki, pokój 39. — Miejsc w schronisku ogółem — 32. W tem łóżek szkolnych — 20. Opłata dla wycieczek szkolnych — 25 gr. — 20 łóżek.

11. SŁONIM—schronisko mieści się w lokalu Państw. Semin. Naucz., ul. 3-go Maja 37.— Łóżka z materacami. Opłaty za noclegi—nauczycielstwo — 60 gr., młodzież — 40 gr. i inne osoby 75 gr. Wycieczki (ponad 10 osób): naucz.—40 gr., młodzież szk. — 20 gr. i inne 60 gr. Za pościel (2 prześcieradła) dopłata jednorazowo — 25 gr. — 20 łóżek.

III. Woj. Wileńskie.

12. BRASŁAW—(dojazd do st. kol. Brasław) Schronisko mieści się w lokalu 7 klas publ. szkoły powszech. ul. Skaśnieńska 21. Opłata za noclegi: wycieczki naucz. — 40 gr., młodzież szkol. — 20 gr. — 20 łóżek.

13. DZISNA — najbliższa stacja kol. Zahacie, następnie 29 klm. końmi, wzgl. dojazd do st. kol. Głębokie, Między Głębokiem i Dzisną w okresie lata stała komunikacja autob. Schronisko mieści się w lokalu Państw. Gimnazjum. Opłata za noclegi: wycieczki naucz.— 40 gr., młodzieży szkol.— 20 gr. — 20 łóżek.

14. NAROCZ—dojazd z Wilna pociągiem normalnym do st. kol. Łyntupy, a następnie bezpośrednio pociągiem wąskotorowym do st. kol. Kobylniki. Ze stacji do schroniska położonego nad brzegiem jeziora — 3 klm. Przy każdym pociągu oczekują konie. W okresie lata między Wilnem i Naroczą jest stała komunikacja autobusem. Szkolne schronisko wycieczkowe Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Schronisko mieści się w specjalnie na ten cel zbudowanym budynku. Schronisko może przyjąć wycieczki do 200 osób. Łóżka z materacami. Schronisko posiada duże sale i pokoje dla pojedyńczych osób. Opłata za noclegi: wycieczki nauczycielskie i młodzieży szkolnej 50 gr. i inne — 75 gr. Za pościel (dwa prześcieradła) dopłata 25 gr. jednorazowo. W zimie za opał dodatkowo po 25 gr od noclegu. Wyżywienie na miejscu od 2 zł. dziennie.

Schronisko wyposażone jest w 10 żaglówek i 30 kajaków, które wypożyczane są za minimalną opłatą.—Zgłoszenia należy przesyłać pod adresem: Szkolne Schronisko Wycieczkowe nad Naroczą, poczta Kobylniki woj. wileńskie. W schronisku zainstalowany jest telefon, poczta Kobylniki Nr. 5 — 100 łóżek.

CENNIK

opłat w szkolnem schronisku wycieczkowem nad Naroczą,
(ośrodek sportów wodnych)
ustalonych przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńsk. na rok 1936-ty.

1. Posiłki i noclegi:

	Wycieczki szkolne i nauczycielskie (ponad 10 osób)	Młodzież szkolna i naucz. pojedyńczo i inne wycieczki (ponad 10 osób)	Członkowie organ. turyst. i krajozn; dziennikarze i wojskowi	Inne osoby	Uwagi
wyżywienie całodzienne	2 zł. —	2 zł. 50 gr.	2 zł. 75 gr.	3 zł.	Wyżywienie całodzienne składa się ze: śniadania, obiadu, podwieczorka i kolacji
Nocleg w sali wspólnej (łóżko z materacem i poduszką z trawy morskiej)	— 50 gr.	— 50 „	— 75 „	1 „	Korzystając z noclegu w schron. koniecznem jest posiadanie koca, 2 prześcieradeł i poszewki. Osoby, które nie posiadają własnej pościeli, w ilości wskazanej wyżej, obowiązane są za opłatą wypożyczyć ze schroniska
Razem . .	2 zł. 50 gr.	3 zł. —	3 zł. 50 gr.	4 zł.	

2. Posiłki pojedyńcze dla osób, które korzystają ze schroniska w ciągu części dnia: śniadanie—50 gr., obiad—1 zł. 50 gr., dla wycieczek szkolnych — 1 zł., dla innych wycieczek — 1 zł. 20 gr., podwieczorek, bądź 2-gie śniadanie—50 gr. i kolacja 50 gr.

3. Pokoje osobne. Za korzystanie z pokoju osobnego dopłata dziennie od osoby — 50 gr.

4. Wynajęcie pościeli: Za wynajęcie pościeli na przeciąg jednej doby, za koc, 2 prześcieradła i poszewkę — 25 gr. Wypożyczenie koca na jedną dobę — 10 gr., na tydzień—50 gr. Wypożyczenie prześcieradła na jedną dobę — 10 gr., na tydzień — 50 gr. Wypożyczenie poszewki — 5 gr., na tydzień — 25 gr.

5. Wstęp na teren schroniska: Za wstęp i pobyt w ciągu jednego dnia na terenie schroniska dla osób, które nie nocują w schronisku: młodzież szkolna—10 gr., nauczycielstwo — 15 gr. i inne osoby — 20 gr. Sezonowa karta wstępu: młodzież szkolna i naucz.—1 zł., dla innych osób—2 zł.

6. Korzystanie z gimnastyki i sportów. Za korzystanie w kompletach, pod kierownictwem wykwalifikowanych instruktorów (ek) za 1 godzinę gimnastyki, 1 godz. nauki jazdy na kajakach, 1 godz. nauki pływania i 2 godz. gier zespołowych.

Opłata dziennie ryczałtem za całość od osoby — 1 zł., za tydzień — 5 zł.

7. Korzystanie z żeglarstwa: Za naukę żeglarstwa w kompletach 4 osobowych po dwie godziny dziennie w ciągu tygodnia, od osoby opłata — 5 zł.

Przejażdżki żaglówkami w grupach 4 osobowych, pod kierownictwem sterników schroniska. Od osoby opłata za godzinę — 30 gr., za pół dnia (5 godzin) w godz. od 7 do 12-ej i od 13 do 18-ej — 1 zł. 50 gr., za cały dzień (10 godz.), w godz. od 7 do 17-ej—2 zł. 50 gr. Za wynajęcie żaglówek na wycieczkę dwudniową w komplecie 4 osób i sternik schroniska, z nocowaniem poza schroniskiem, opłata od osoby — 4 zł.

8. Wynajmowanie kajaków. a) Za wynajęcie kajaku dwuosobowego, przy korzystaniu tylko przez jedną osobę, opłata za godzinę — 15 gr., za pół dnia (5 godz.) w godzinach od 7 do 12-ej i od 13 do 18-ej — 50 gr., za cały dzień (10 godz.), w godz. od 7 do 17-ej — 75 gr. Przy wynajęciu kajaka na wycieczkę na 2 dni—1 zł. 20 gr., 3 dni—2 zł., 5 dni — 3 zł. i 7 dni — 4 zł. b) przy korzystaniu przez dwie osoby: za godzinę — 20 gr., za pół dnia (5 godz.) w godz. od 7 do 12-ej i od 13 do 18-ej — 75 gr., za cały dzień (10 godz.), w godz. od 7 do 17-ej — 1 zł. Przy wycieczkach na 2 dni—1 zł. 50 gr., 3 dni — 2 zł. 50 gr., 5 dni — 4 zł. i 7 dni—5 zł.

9. Przejażdżki łodzią motorową: Korzystanie z przejażdżek łodzią motorową może odbywać się tylko w godzinach kiedy żaglówki i kajaki są w porcie, od godziny 5 do 7-ej i od 18 do 21-ej. Opłata za przejażdżkę w kompletach czteroosobowych, za godzinę od osoby — 60 gr.

Uwagi: 1. Osoby, które chcą korzystać z przejażdżek łodziami żaglowemi, kajakami i motorówką obowiązane są posiadać umiejętność pływania i znać zasady ratownictwa na wodzie. Wchodzenie do kajaków, łodzi żaglowych i motorówki może odbywać się tylko w miękkich pantoflach (bez obcasa) albo boso i w odpowiednich kostjumach sportowych.

2. Za uszkodzenia taboru wodnego, bądź zagubienia części korzystający opłacają należność według cen każdorazowo ustalonych przez kierownictwo portu.

3. Wyjazdy kajakami mogą odbywać się tylko w pasie oznaczonym bojami, a w innych miejscach przy brzegu, w pasie szerokości do 20 m.

4. Osoby, które nie zastosują sie do regulaminu i zarządzeń kierownictwa portu, tracą prawo pobytu na terenie schroniska.

15. TROKI (poczta Nowe Troki, Szkoła ćwiczeń, najbliższa stacja kol. Stare Troki na linji Wilno—Grodno. Ze stacji do Trok 4 klm.). Z Wilna do Trok stała komunikacja autobusem. Schronisko umieszczone jest w osobnym budynku. Łóżka z materacami, wyżywienie na miejscu. Opłata za noclegi: pojedyńczo, nauczycielstwo — 60 gr., młodzież szkolna — 40 gr. i inne osoby—75 gr. Wycieczki naucz.— 40 gr., młodzieży szkolnej — 20 gr. i inne 60 gr. — Opłata za 2 prześcieradła jednorazowo — 25 gr. — 30 łóżek.

16. WILNO—Centralne Schronisko Wycieczkowe Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Czynne przez cały rok. Wilno, ul. Dominikańska 3/5, tel. 19—92. Dojazd z dworca kolejowego linją autobusową Nr. 1 do poczty głównej, albo linją autobusową Nr. 2 do ulicy Trockiej. Łóżka z materacami i pościelą. Wyżywienie na miejscu od 2 zł. za dobę. Opłata za noclegi: dorośli — 1 zł., młodzież — 75 gr. Wycieczki nauczycielskie—75 gr., młodzieży szkolnej — 50 gr. i inne—1 zł., za pościel (dwa prześcieradła) dopłata—25 gr. jednorazowo. W zimie za opał i światło dodatkowo—25 gr. od noclegu—60 łóżek.

I-sza filja centralnego schroniska wycieczkowego w Ogrodzie Pobernardyńskim w lokalach po b. Klubie Szlacheckim. Dojazd z dworca autobusem linji Nr. 1 do ulicy Królewskiej. Schronisko czynne od 15-go kwietnia do 31 października. Łóżka z siennikami i koce. Opłata: wycieczki naucz. — 50 gr., młodzieży — 30 gr. Za dwa prześcieradła dopłata—25 gr. Wyżywienie na miejscu od 2 zł. za dobę—140 łóżek.

II-ga filja centralnego schroniska, w gmachu Państwowej Szkoły Rzemiosł Budowlanych, ul. Kopanica 5. Schronisko czynne od 1 maja do 30 września. Dojazd z dworca linją autobusową Nr. 1 do poczty głównej. — Łóżka z siennikami i koce. Opłata: wycieczki naucz.—50 gr., młodzież —

30 gr. Za dwa prześcieradła dopłata — 25 gr. Wyżywienie na miejscu od 2 zł. za dobę — 100 łóżek.

Uwaga: W b. roku wobec przewidywania zjazdu do Wilna większej liczby wycieczek z racji składania hołdu Sercu Marszałka Piłsudskiego, wszystkie zgłoszenia przesyłać należy pod adresem centralnego schroniska ul. Dominikańska 3/5, przynajmniej na trzy tygodnie przed terminem projektowanego przyjazdu. Przyjazd wycieczki do Wilna może nastąpić po otrzymaniu od kierownictwa schroniska zawiadomienia o zarezerwowaniu miejsc w jednem ze schronisk szkolnych.

17. Na linji wodnej Narocz—Wilno (7-dniowa wycieczka kajakowa). W miejscowościach Narocz nad Naroczanką, w Żodziszkach i Michaliszkach na Wilją w lokalach szkół powszechnych schroniska noclegowe. Opłata za noclegi: dorośli—30 gr., młodzież szkolna — 20 groszy. po 10 sienników.

67

Akcja letnia w r. 1936 organizowana przez Komisję Wycieczkową K. O. S. Wil.

(Terminarz)

1) dnia 3 maja r. b. — otwarcie szkolnej przystani wioślarskiej w Wilnie i chrzest dziewięciu nowych łodzi wioślarskich, wykonanych w zimie r. b.
2) dnia 10 maja r. b. wycieczka dla młodzieży szkolnej m. Wilna pociągiem popularnym do Zułowa.
3) dn. 18—30 maja r. b. — kurs budowy kajaków nad Naroczą, organizowany razem z Okręgowym Urzędem W. F. i P. W. w Grodnie, dla nauczycieli robót ręcznych i członków p. w. i w. f.
4) dn. 31 maja i 1 czerwca r. b. — wycieczka dla młodzieży szkolnej i nauczycielstwa z terenu m. Wilna, pociągiem popularnym nad Narocz.
5) dn. 6 — 20 czerwca r. b. — kurs żeglarski dla młodzieży szkolnej nad Naroczą
6) w dn. 10 i 11 czerwca r. b.— wycieczka pociągiem popularnym młodzieży szkolnej nad Narocz.
7) 21 — 27 czerwca r. b. — wycieczka pociągiem popularnym dla starszej młodzieży szkolnej i nauczycielstwa z terenu całeg Okręgu nad morze, wdg. trasy: Wilno, Warszawa, a następnie Wisłą: Płock, Włocławek, Toruń, Grudziądz, Tczew, Gdańsk i Gdynia oraz wycieczka morska okrętem wzdłuż polskiego wybrzeża morskiego.
8) dn. 21 — 30 czerwca r. b- — kurs krajoznawczy (turystyczny) poznania Wilna dla nauczycielstwa organizowany razem z Towarzystwem Krajoznawczem.
9) dn. 21—30 czerwca r. b. — wycieczka dla nauczycielstwa ze szkół powszechnych na trasie: Wilno, Narocz, Troki, Druskieniki, Grodno, Augustów, Serwy, Suwałki, Wigry, Nowogródek i Świteź.
10) dn. 28—29 czerwca r. b. — wycieczka dla młodzieży szkolnej pociągiem popularnym nad Narocz.
11) dn. 28 czerwca—4 lipca r. b.—spływ kajakowy dostępny dla młodzieży starszej i nauczycielstwa na trasie Narocz — Wilno.
12) dn. 6—15 lipca r. b. — nauczycielski kurs harcerski dla—opiekunów szkolnych drużyn harcerskich w Druskienikach.
13) dn. 6 lipca — 25 lipca r. b. — nauczycielski kurs żeglarski nad Naroczą.
14) dn. 14 i 15 lipca r. b. — wycieczka pociągiem popularnym nad Narocz.
15) dn. 3 sierpnia — 22 sierpnia r. b. — nauczycielski kurs żeglarski nad Naroczą.
16) 3 sierpnia—14 sierpnia —wycieczka dla nauczycielstwa ze szkół średnich ogólnokszt., sem. nauczyc. i szkół zawod. na trasie: Wilno, Narocz, Troki, Druskieniki, Grodno, Augustów, Serwy, Suwałki, Nowogródek i Świteź.
17) obozy wodne (kursy) dla nauczycielstwa w czasie wakacyj letnich r. b. w szkolnem ośrodku sportów wodnych nad Naroczą:

I-szy	—od	21.VI.	do	4.VII.	wł.
II-gi	— „	5.VII.	„	18.VII.	„
III-ci	— „	19.VII.	„	1.VIII.	„
IV-ty	— „	2.VIII.	„	15.VIII.	„
V-ty	— „	16.VIII.	„	23.VIII.	„

Dom wypoczynkowy nad jeziorem Narocz na Wileńszczyźnie.

Komisja Wycieczkowa Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w celu umożliwienia racjonalnego spędzenia urlopów i wakacji letnich dla nauczycielstwa i urzędników (czek) władz szkolnych i oświatowych organizuje w okresie wakacyj letnich roku bież. w lokalu Szkolnego Schroniska Wycieczkowego nad jeziorem Narocz (największe jezioro w Polsce)

dom wypoczynkowy.

Schronisko położone jest nad samym brzegiem jeziora i wokół otoczone jest lasami sosnowemi, posiada budynek mieszkalny z pomieszczeniem w 3 dużych salach i 18 pokojach na 70 osób, z werandami z widokiem na jezioro, świetlicę z czytelnią pism, radjo i telefon, oraz osobny budynek gospodarczy z kuchnią i jadalnią. Stała opieka lekarska. Własna na miejscu elektrownia.

Przy schronisku jest plaża, basen do pływania, boisko do gier sportowych, plac tenisowy, kajaki, łodzie i żaglówki.

Dla osób, które zechcą odbywać się będzie w kompletach codzień rano gimnastyka, organizowane będą gry sportowe: siatkówka, koszykówka, tenis, nauka pływania i żeglarstwa, pod kierownictwem wykwalifikowanych instruktorów (ek).

Dojazd do stacji kolejowej **Kobylniki** (bocznica na linji Wilno-Królewszczyzna). Od stacji do schroniska odległość 3 klm. Na stacji na każdy pociąg oczekują konie schroniska. Czas przejazdu z Wilna 5 godz.

Dla ułatwienia wzięcia udziału większej ilości osób ustala się następujące okresy korzystania z wypoczynku:

I	okres:	21.VI	—do 4.VII.	r. b. (14 dni).
II	„	5.VII—	„ 18.VII.	„ „
III	„	19.VII—	„ 1.VIII.	„ „
IV	„	2.VIII—	„ 15.VIII.	„ „
V	„	16.VIII—	„ 29.VIII.	„ „
VI	„	30.VIII—	„ 12.IX.	„ „
VII	„	13.IX —	„ 26.IX.	„ „

Ryczałtowa opłata za korzystanie z jednego okresu wynosi—10 zł. (dziesięć zł.) Wpisowe i 30 zł. (trzydzieście złotych) za koszta mieszkania w sali dużej i utrzymania całkowite (posiłki cztery razy dziennie: śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacja). Za zajmowanie pokoju dopłata dziennie 50 gr. Osoby opłacające ryczałtowo za cały okres—korzystają bezpłatnie codzień: z 1 godziny gimnastyki, 1 godziny nauki jazdy kajakiem, 1 godziny nauki pływania i 2 godziny zespołowych gier sportowych.

Za dodatkową opłatę po 10 zł. za okres może odbywać się nauka żeglarstwa, po dwie godziny dziennie.

Można zapisywać się na jeden okres, bądź też na kilka, podając dokładnie, z których okresów chce się korzystać.

Osoby, które chcą spędzić lato nad jez. Narocz, muszą przesłać przynajmniej na 20 dni wcześniej zgłoszenie do Szkolnego Schroniska Wycieczkowe nad jeziorem Narocz, Poczta Kobylniki woj. Wileńskie, oraz wpłacić za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150 (Konto Kom. Wycieczkowej K. O. S. Wil.) jednocześnie wpisowe po 10 zł. za każdy okres.

Przyjeżdżając nad Narocz, należy przywieźć ze sobą 2 prześcieradła, koc i poduszkę.

Opłatę za utrzymanie i mieszkanie uiszcza się jednorazowo z góry w pierwszym dniu pobytu w schronisku.

Do zgłoszenia należy dołączyć znaczek za 25 gr. na odpowiedź, oraz dowód wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.). Przesłane do schroniska zgłoszenia bądź zapytania bez znaczka za 25 gr. pozostaną bez odpowiedzi.

Przy przejazdach nad Narocz korzysta się z ulgi kolejowej w wysokości 33%, a w grupach 5-ciu osób (nauczycielstwo szkół powsz.) z ulgi 66%.

Uczestnicy (czki) którzy zgłoszą się celem wzięcia udziału w wyszkoleniu się w sportach wodnych, przy przejazdach korzystają ze zniżki wojskowej, z ulgą w wysokości 80%.

Celem zapewnienia całkowitego bezpieczeństwa dla osób przybywających nad jezioro Narocz, Kuratorjum określiło miejsce dla jazdy kajakami i łodziami żeglarskiemi oraz ustaliło całodzienne dyżury ratowniczej łodzi motorowej.

Kurs budowy kajaków nad jeziorem Narocz.

Komisja wycieczkowa K. O. Szk. W. celem zapoznania z budową kajaka turystycznego „H“ organizuje wczasie od 18 do 30 maja

r. b. dla nauczycielstwa robót ręcznych, którzy obeznani są z pracą stolarską—kurs budowy kajaków.

Mieszkanie i utrzymanie zapewnione w szkolnem schronisku wycieczkowem nad Naroczą, za opłatę 25 zł.

Uczestnicy obowiązani będą przywieść ze sobą potrzebne narzędzia stolarskie i wykonać osobiście kajak. Materjał dostarczy do budowy szkolne schronisko, którego własnością pozostaną wykonane kajaki.

Zgłoszenie wraz z dowodem (odcinek P. K. O) wpłacenia części opłaty, w wysokości 5 zł. (pięć złotych) za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60.150, należy przesyłać drogą służbową do Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego w terminie do 10 maja r. b.

Nauczyciele, przyjęci na kurs, otrzymają urlop na czas trwania kursu.

Przy przejeździe na kurs i powrót uczęstnicy korzystają ze zniżki wojskowej, w wysokości 80% opłat kolejowych. Koszt przejazdu pokrywają z własnych sum.

Wycieczka wileńska do Gdyni i okrętem wzdłuż polskiego wybrzeża morskiego.

Komisja wycieczkowa K. O. Szk. W. organizuje dla starszej młodzieży i nauczycielstwa ze wszystkich szkół z terenu okręgu wileńskiego wycieczkę, w czasie od 21 czerwca do 28 czerwca r. b. Program wycieczki obejmuje zwiedzanie: Wilna, Warszawy, a następnie Wisłą statkiem: Płock, Włocławek, Toruń, Grudziądz, Tczew, Gdańsk i Gdynia, oraz wycieczka morska okrętem wzduż wybrzeża morskiego. Koszt całkowity wycieczki (przejazdy i wyżywienia) wyniesie 40 zł. oraz 10 zł. wpisowego, na ogólne koszta organizacyjne wycieczki, noclegi, zwiedzania i t. p.

Wpisowe należy wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150, na konto Komisji wycieczkowej K. O. Szk. W.

Zgłoszenia, wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek blankietu P. K. O.) przesyłać należy w terminie do 10 maja r.b. bezpośrednio do Komisji wycieczkowej K. O. Szk. W. w Wilnie, ul. Wolana 10.

Wycieczki krajoznawcze po województwach: wileńskiem, nowogródzkiem i białostockiem.

1) W czasie od 21 czerwca do 3 lipca r. b. dla nauczycielstwa ze szkół powszechnych.

2) W czasie od 3 sierpnia do 15 sierpnia r. b. dla nauczycielstwa ze szkół średnich.

Program zwiedzania obejmuje; Wilno, Narocz, Troki, Druskieniki, Grodno, Augustów, Serzy, Suwałki, Wigry, Nowogródek, a następnie „Szlakiem Mickiewiczowskim” Czombrów, Worończą, Tuhanowicze, Horodyszcze do Świtezi.

Punkt zborny wycieczki w Wilnie, szkolne schronisko wycieczkowe, ul. Dominikańska 3/5, zakończenie wycieczki nad jeziorem Świteż.

Przejazdy w czasie wycieczki odbywać się będą głównie koleją, a pozatem autobusem, statkiem i końmi.

Koszta utrzymania, noclegów i zwiedzania wyniosą=40 zł., koszt przejazdu z Wilna przez wymienione miejscowości do Świtezi — 20 zł., tak, że koszt wycieczki — 60 zł. oraz wpisowe 10 zł. na ogólne koszta organizacyjne.

Wpisowe należy wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150, na konto Komisji wycieczk. K. O. Szk. W.

Zgłoszenia wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesyłać bezpośrednio do Komisji wycieczkowej K. O. Szk. W. w Wilnie, ul. Wolana 10, w terminie do 5 czerwca r. b.

Uczestnicy (czki) nauczyciele (ki) ze wszystkich szkół przy przejazdach korzystają ze zniżki w wysokości 33% ulgi kolejowej, a przy grupach 5-ciu osób (naucz. szkół powszechnych) ze zniżki 66%.

Kurs krajoznawczy poznania Wilna.

Komisja Wycieczkowa K. O. Szk. Wil. organizuje dla nauczycielstwa ze wszystkich szkół—kurs poznania Wilna, w czasie od 21 do 30 czerwca r. b.

Program kursu obejmuje zwiedzanie (wycieczki) Wilna: Mauzoleum Marszałka Piłsudskiego na Rossie, Ostra Brama, Plac Ratuszowy, Góra Zamkowa, Kościoły św. Anny,

po-Bernardyński, św. Piotra i Pawła, Uniwersytet, Muzea archeologiczne i etnograficzne, Katedra, Pałac Rzeczypospolitej, Muzeum, Towarzystwa Przyjaciół i Nauk i inne objekty, oraz wycieczka statkiem po Wilji do Werek, autobusem do Trok i koleją nad jezioro Narocz.

Mieszkanie i utrzymanie zapewnione w szkolnem schronisku wycieczkowem w Wilnie, ul. Dominikańska 3/5, za opłatą za cały czas kursu 30 zł. i koszta organizacyjne kursu, jako wpisowe w wysokości 10 zł. Za wycieczki do Werek, Trok i nad Narocz od osób, które będą chciały wziąć udział w wycieczkach dopłata 10 zł.

Wpisowe należy wpłacić za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150, na konto Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wileńskiego.

Zgłoszenia wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesłać bezpośrednio do Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil. w Wilnie, ul. Wolana 10, w terminie do 5 czerwca r. b.

Uczestnicy (czki) nauczycielstwo ze wszystkich szkół przy przejazdach korzystają z ulgi w wysokości 33⁰/₀, a przy grupach 5-ciu osób (nauczycielstwo szkół powsz.), ze zniżki 66⁰/₀.

Propagandowy spływ kajakowy na trasie Narocz — Wilno.

Komisja Wycieczkowa Kur. Okr. Szkolnego Wileńskiego organizuje w czasie od 28 czerwca do 5 lipca r. b. propagandowy spływ kajakowy, na trasie Narocz-Wilno. Spływ dostępny jest dla nauczycielstwa ze-wszystkich szkół i starszej młodzieży szkolnej, ponad 16 lat.

Konieczne jest umiejętność pływania i trening kajakowy. Zbiórka uczestników spływu nad jeziorem Narocz (dojazd do st. kol. Kobylniki) w szkolnem schronisku wycieczkowem, w dniu 27 czerwca r. b. a zakończenie w Wilnie, w dniu 4 lipca r. b. Koszt udziału w spływie noclegi i utrzymanie 25 zł. i koszta organizacyjnie jako wpisowe 10 zł. Dla osób, które nie posiadają własnych kajaków, mogą być wypożyczone kajaki, za opłatę od kajaku dwuosobowego 15 zł.

Wpisowe należy wpłacić za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150, konto Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil.

Zgłoszenie wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek blankietu P. K. O.) należy przesyłać do Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil. w terminie do 5 czerwca r. b.

Uczestnicy przy przejazdach korzystają z ulgi kolejowej po cenach wojskowych, ze zniżką 80⁰/₀.

Nauczycielski kurs żeglarski nad jeziorem Narocz.

Pierwszy kurs w czasie od 6 lipca do 25 lipca r. b.

Drugi kurs w czasie od 3 sierpnia do 22 sierpnia r. b.

Kurs organizowany będzie w dwu grupach: męskiej i żeńskiej o dwu stopniach, dla zaawansowanych w żeglarstwie i osobno dla początkujących.

Program kursu obejmuje: Codzienną gimnastykę, wiosłowanie w kajakach, pływanie, żeglarstwo i zespołowe gry sportowe.

Zakwaterowanie i utrzymanie w szkolnem schronisku wycieczkowem nad jeziorem Narocz, dojazd do st. kol. Kobylniki (bocznica na linji Wilno-Królewszczyzna) od stacji do schroniska odległość 3 km. Do stacji na każdy pociąg oczekują konie. Opłata za utrzymanie i mieszkanie w czasie kursu 40 zł. i wpisowe 10 zł.—za korzystanie z taboru żeglarskiego i koszta organizacyjne kursu.

Wpisowe należy wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150, na konto Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil.

Zgłoszenie wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesyłać bezpośrednio do Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil. w Wilnie, ul. Wolana 10, w terminie do 5 czerwca r. b.

Uczestnicy (czki) przy przejazdach korzystają ze zniżki wojskowej w wysokości 80⁰/₀ ulgi kolejowej.

Harcerskie kursy nauczycielskie.

1. Kurs harcerski dla opiekunek szkolnych drużyn harcerskich nad Naroczą (tylko grupa żeńska), w czasie od 21 czerwca do 30 czerwca r. b. Kurs organizuje Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego i Komenda Wileńskiej Chorągwi Harcerek. Opłata za kurs (mieszkanie i utrzymanie) — 20 zł. i 10 zł. wpisowe, na ogólne

koszta organizacyjne. Wpisowe należy wpłacić za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150 konto Komisji wycieczk. K. O. Szk. W. Zakwaterowanie kursu w lokalu szkolnego schroniska. Zgłoszenia wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesyłać bozpośrednio do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego—okręgowy Instruktor Harcerstwa w Wilnie, ul. Wolana 10, w terminie do 5 czerwca r. b. Uczestniczki korzystają przy przejazdach na kurs i powrót do miejsca pracy, ze zniżki wojskowej — 80% ulgi kolejowej.

2. Kurs harcerski dla opiekunów szkolnych drużyn harcerskich w Druskienikach (tylko grupa męska), w czasie od 6 lipca do 16 lipca r. b. Kurs organizuje Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego i Komenda Białostocka Chorągwi Harcerzy. Opłata za kurs (mieszkanie i utrzymanie) — 30 zł. i 10 zł. wpisowe na ogólne koszta organizacyjne. Zakwaterowanie w lokalu szkoły powsz. w Druskienikach. Wpisowe należy wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na Nr. 60150 konto Komisji wycieczk. K. O. Szk. W. Zgłoszenia wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesyłać bezpośrednio do Kuratorjum Okręgu Szkolnego wileńskiego — Okręgowy Instruktor Harcerstwa w Wilnie, ul. Wolana 10, w terminie do 5 czerwca r. b. Uczestnicy korzystają przy przejazdach na kurs i powrót do miejsca pracy ze zniżki wojskowej z 80% ulgi kolejowej.

3. Kurs zuchowy w Instruktorskiej Szkole Zuchowej Z. H. P. w Brennej na Śląsku (st. kol. Skoczów), w czasie 17 do 29 sierpnia r. b. Kurs organizuje Kuratorjum Okręgu Szk. Wil. i Komenda Szkoły Instruktorskiej Związku Harcerstwa Polskiego. Opłata za kurs 25 zł. i 5 zł. wpisowe. Wpisowe i zgłoszenia należy przesyłać w terminie do 5 czerwca r. b. pod następującym adresem: Szkoła Instruktorów Zuchowych Z. H. P. w Nierodzimiu, poczta Skoczów, woj. Śląskie. Uczestnicy korzystają przy przejazdach ze zniżki wojskowej, 80% ulgi kolejowej.

Kursy i obozy letnie młodzieży szkolnej w roku 1936-ym.

Wykaz kursów-obozów organizowanych dla harcerek w okresie letnim przez Wileńską Komendę Chorągwi Harcerek:

1. Obóz dla drużynowych w Podświlu (pow. dziśnieński) w czasie od 15.VII do 4.VIII. Warunki: ukończonych lat 17 i stopień pionierki.

2. Obóz P. K. do O. K. w Rykontach (k/Trok) w czasie od 25.VI do 15.VII. Mogą brać udział harcerki powyżej lat 15.

3. Obóz wychowania fizycznego k/Narocza w czasie od 25.VI do 15.VII (Wodny). Mogą brać udział harcerki powyżej lat 15. Opłata za udział w obozie wyniesie 30 zł. Zgłoszenia należy przysyłać do Komendy Chorągwi Harcerek — Wilno, ul. Ostrobramska 7 m. 2 do dnia 10 maja 1936 r.

Wykaz kursów letnich, organizowanych przez Komendę Chorągwi Harcerek w Białymstoku.

1. Kurs metodyczny dla drużynowych harcerek w Augustowie nad jeziorem Krechowieckiem w czasie od 24.VI do 15.VII b. r., opłata 20 zł. Wymagania: harcerka pełniąca funkcje drużynowej lub kandydatka na drużynową.

2. Kurs metodyczny dla drużynowych harcerek w czasie od 23.VI do 15.VII b. r. w Mostach k/Grodna, opłata 20 zł., warunki te same co powyżej.

3. Kursy informacyjne dla nauczycielek w 2-wu turnusach w Augustowie nad jeziorem Krechowieckiem w czasie: 1-szy od 25.VI—5.VII b. r. i II-gi 6.VII—16.VII, opłata za każdy 15 zł. Warunki: nauczycielki drużynowe tymczasowe lub nauczycielki pragnące zapoznać się z pracą i z życiem harcerskim (mogą być nie harcerki, ale pragnące niemi zostać).

4. Kurs wodny nad jeziorami Augustowskiemi dojazd do stacji Augustów, czas trwania 1.VII—21.VII, opłata 20 zł. Cel: zdobywanie sprawności: pływaczki, wioślarki, kajakarki, żeglarki.

5. Kurs P. do O. K. nad jeziorem Augustowskim dojazd do stacji Augustów—czas trwania 23VI.—21.VII, opłata 20 zł. Cel:—zdobywanie sprawności przysposobienia do obrony kraju.

Zgłoszenia na wszystkie kursy przysyłać trzeba do Komendy Chorągwi Harcerek w Białymstoku, Rynek Kościuszki 3 do dnia 1 czerwca b. r., załączając minimum 5 zł. á conto opłaty za kurs. Podane opłaty nie uwzględniają kosztów przejazdu. Przejazd w/g zniżki wojskowej—zlecenia na przejazd uprawniający do korzystania ze zniżek kolejowych

otrzymują z Komendy Chorągwi zainteresowane łącznie z przyjęciem na kurs.

Wykaz kursów organizowanych przez Kom. Wil. Chor. H-rzy w okresie wiosennym i letnim b. r.

1. Kurs obozownictwa Wil. Chor. Harcerzy. Czas trwania 17—23 maja b. r. Wilno opłata zł. 12 plus koszta przejazdu. Uczestnicy: harcerze mający w b. r. prowadzić obozy stałe i wędrowne drużyn i hufców nie posiadający stopni instruktorskich, lub odbytej próby na stopień podharcmistrza. Zgłoszenia przez K-dy hufców do K-dy Chor. do dn. 8.V.36 r. Komendant kursu harcmistrz B. Pietraszkiewicz.

2. Kurs (obóz) podharcmistrzowski Wil. Chor. Harcerzy. Czas trwania: 18—31 lipca b. r. Około jez. Dryświaty. Opłata zł. 18 plus koszta przejazdu do st. Czarny Bród. Uczestnicy: harcerze powyżej lat 17, posiadający min. stop. harc. orlego lub stop. ćwika i przygot. do stop. h. o. minimum pół roku na stanowisku wychowawczem (drużynowy, przyboczny, zastęp.), pozwolenie lekarskie, przychylna opinja przełożonych oraz komplet umundur. i ekwipunek harcerski. Zgłoszenia przez K-dy hufców do K-dy Chor. do dn. 10.VI.36 r. Komendant kursu harcmistrz J. Czarny Grzesiak.

3. Kurs wodzów zuchowych Wil. Chor. Harcerzy. Czas trwania: 1—20 sierpnia b. r. Okol. jez. Dryświaty. Opłata zł. 13 plus koszta przejazdu do st. Czarny Bród. Uczestnicy: harcerze powyżej lat 14, posiadający min. stop. wywiadowcy i min. rok służby harc., pozwolenie lekarskie, wykazujący zdolnośności do prac zuchowych oraz kompletne umundurowanie i ekwipunek harcerski. Zgłoszenia jak na kurs podharcmistrzowski. Komendant kursu instr. zuch. B. Skrzyszowski.

4. Kurs żeglarski Wil. Chor. Harcerzy. Czas trwania: 1—29 sierpnia b. r. Niesłucz nad jez. Narocz. Opłata zł. 35 plus koszta przejazdu do st. Kobylnik. Uczestnicy: harcerze powyżej lat 16, min. stop. wywiad., umiejętność pływania, pozwolenie lekarskie, przychylna opinja przełożonych harc., kompletne umundurowanie harc.-żeglarskie i ekwipunek. Zgłoszenie jak na kurs podharcmistrzowski. Komendant kursu dh. W. Bohdanowicz.

Wykaz kursów i obozów organizowanych przez Białostocką Chorągiew Harcerzy.

1) Kurs podharcmistrzowski. Czas trwania: 1—19 sierpnia r. b. w Porzeczu k/Druskienik. Uczestnicy, harcerze powyżej 17 lat p. o. drużynowych. Opłata zł. 20.

2) Kurs (obóz) drużynowych. Czas trwania: od 3 do 16 sierpnia w Porzeczu k/Druskienik. Uczestnicy, drużynowi z terenu chorągwi białostockiej. Opłata 15 zł.

3) Kurs wodzów zuchowych. Czas trwania: od 3 — 16 sierpnia r. b. w Porzeczu k/Druskienik. Uczestnicy: kandydaci na wodzów zuchowych. Opłata 15 zł.

Zgłoszenia na kursy przesyłać należy w terminie do 5 czerwca r. b. do Komendy Chorągwi Harcerzy w Białymstoku, ul. Rynek 3.

Obozy żeńskie „Straży Przedniej".

1) Obóz Centralny, odbędzie się w Hołówkowie, stacja Wygoda koło Nowogródka.

2) Obóz okręgowy w okolicy Dukszt k/Turmont.

Zgłaszać się można wyłącznie za pośrednictwem instruktorek (rów) zespołów S. P. przy poszczególnych szkołach.

Udział w obozie kosztuje zł. 20—korzystać mogą zeń uczestniczki i kandydatki Organizacji.

Obozy męskie „Straży Przedniej".

1) Obóz dla kandydatów i uczestników Organizacji w Migowie k/Grodna.

Termin: 21 lipca—15 sierpnia.

Opłata: zł. 20—od osoby.

Zgłoszenia: przyjmuje Wydział Wykonawczy (Wilno, ul. Dominikańska 3/5 we wtorki i czwartki od godz. 19—20) zamiejscowi listownie.

Do zgłoszeń należy dołączyć zezwolenie rodziców i świadectwo lekarskie.

Obóz obliczony jest na 50 osób.

2) Obóz Centralny w Hołówkowie (Stacja Wygoda k/Nowogródka).

Obóz przeznaczony jest dla uczestników i absolwentów.

Zgłoszenia na obóz jak wyżej.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, Wolana 10, Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego wynosi 6 złotych, półrocznie 3 zł., kwartalnie 1 zł. 50 gr. Cena numeru pojedyńczego—60 gr. Należność należy wpłacać wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 30466.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona zł. 80, 1/2 str.—zł. 45, 1/4 str.—zł. 25, 1/8 str.—zł. 15.

Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego w Drukarni Artystycznej GRAFIKA, Wilno, Tatarska 22, telefon 13-69.